

Nr 267.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning
om skatt å vissa pälsvaror, m. m.; given Stockholms
slott den 7 maj 1943*

Kungl. Maj:t vill härmed under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om skatt å vissa pälsvaror;
- 2) förordning om viss ändring i den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 252) angående skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor fogade varuförteckningen.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
förordning om skatt å vissa pälsvaror.

Härigenom förordnas som följer.

Skattskyldighetens omfattning.

1 §.

För sådana inom riket yrkesmässigt beredda lösa pälsskinn, som finnas upptagna i en vid denna förordning fogad förteckning, så ock för följande slag av till riket införda pälsvaror, nämligen beredda lösa pälsverk (statistiskt nummer 678—681), arbeten av pälsverk (statistiskt nummer 682—691) samt kläder, försedda med krage, uppslag eller annan besättning av pälsverk (ur statistiskt nummer 1150—1174), skall enligt vad nedan sägs erläggas särskild skatt till staten.

2 §.

Skatten skall för inom riket beredda skinn erläggas av beredaren och för vara, som införes till riket, av den för vars räkning införseln äger rum.

3 §.

1. För inom riket beredda skinn utgår skatten med det belopp för varje skinn, som anges i den i 1 § omförmälda förteckningen.

2. För vara, som införes till riket, utgår skatten med femton procent av varans värde, beräknat enligt 4 § tulltaxeförordningen med tillägg av den tull, som enligt tulltaxan och gällande bestämmelser om tilläggstull belöper å varan; dock att beträffande beredda lösa skinn av räv skatten skall utgå med minst det belopp, som enligt 1 mom. utgår vid beredning inom riket.

Bestämmelser avseende yrkesmässig beredning inom riket.

4 §.

1. Yrkesmässig beredning av pälsskinn skall stå under statens kontroll. Kontrollen utövas av kontrollstyrelsen med biträde av särskilda kontrolltjänstemän.

2. Kontrolltjänsteman äger påfordra att när som helst erhålla tillträde till samtliga för beredarens rörelse använda lokaler.

3. Beredare skall för kontrollen hos honom ställa nödiga hjälpmedel till förfogande och lämna behövlig handräckning.

4. Beredare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, skall ordna sin bokföring på sådant sätt, att den möjliggör kontroll över antalet mottagna, beredda och från beredningsställe utlämnade skinn av varje slag. Annan be-

redare skall i sin rörelse föra anteckningar härom. Beredares handelsböcker eller, om handelsböcker saknas, föreskrivna anteckningar ävensom till handelsböcker eller anteckningar hörande handlingar skola förvaras ordnade under tio år, räknat från dagen för senaste anteckning.

Vid anfordran skall beredare tillhandahålla kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman i detta mom. omförmälda handlingar.

5. Beredare skall ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrolltjänsteman i enlighet med kontrollstyrelsens föreskrifter kan komma att lämna.

6. Den, för vilkens räkning skinn beretts, så ock den, som för återförsäljning eller vidare bearbetning mottager sådan vara, är skyldig att på anfordran tillhandahålla kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman förda handelsböcker eller anteckningar jämte därtill hörande handlingar för granskning ävensom att lämna sådana upplysningar om sin rörelse, som kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman finner erforderliga för skattekontrollen. Sådan skyldighet åligger ock den, som idkar handel med oberedda skinn eller för beredningen erforderliga varor.

5 §.

1. Den, som ämnar bedriva beredning av skinn, skall till kontrollstyrelsen minst fjorton dagar före beredningens igångsättande göra skriftlig anmälan om beredningens upptagande och dagen därför (*driftsanmälan*). Anmälan skall innehålla uppgift om företagets namn och belägenhet samt beredarens fullständiga namn och postadress.

Föreligger ej hinder för rörelsens utövande, meddelar kontrollstyrelsen bevis därom.

Innan sådant bevis utfärdats, må rörelsen icke utövas, dock att den, som övertagit av annan bedriven rörelse, må, därest anmälan göres inom fjorton dagar efter övertagandet, fortsätta rörelsen till dess kontrollstyrelsen meddelat beslut i anledning av anmälningen.

Inträder ändring i förhållande, varom uppgift lämnats i driftsanmälan, skall beredaren inom åtta dagar underrätta kontrollstyrelsen därom.

2. Önskar beredare göra avbrott i rörelsen, skall han i förväg göra skriftlig anmälan därom till kontrollstyrelsen med uppgift om den tid, avbrottet avser. Under sagda tid må rörelsen icke bedrivas.

Ämnar beredare helt nedlägga rörelsen, skall han minst åtta dagar dessförrinnan till kontrollstyrelsen göra anmälan därom med uppgift om dagen, då nedläggandet kommer att ske. Efter den uppgivna dagen må rörelsen icke återupptagas utan att anmälan därom göres. Med avseende å sådan anmälan skola föreskrifterna i 1 mom. äga tillämpning.

6 §.

Beredare skall inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång till kontrollstyrelsen insända en på tro och heder avgiven deklaration till ledning för skattens beräkning. Deklarationen skall ange antalet av honom beredda

skattepliktiga skinn av varje slag, som under kalenderkvartalet utlämnats från beredningsstället eller av beredaren tagits i anspråk för vidare bearbetning. Avdrag må härvid göras för skinn, som

- a) varit oanvändbara;
- b) återtagits till beredningsstället;
- c) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn.

På särskild prövning av kontrollstyrelsen ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för skinn, vilkas försäljning eller beredning förorsakat beredaren förlust på grund av bristande betalning.

Å deklaration skall finnas intyg av två personer, att densamma överensstämmer med beredarens handelsböcker eller anteckningar om rörelsen.

7 §.

1. Beredare skall samtidigt med deklarationens avlämnande erlägga enligt deklarationen upplupen skatt genom insättning å kontrollstyrelsens postgirokonto.

2. Erlägges icke skatten inom föreskriven tid, må kontrollstyrelsen meddela beredaren förbud tills vidare, till dess skatten guldits, att bereda skinn, för vilka skatt skall erläggas.

För uttagande av förfallet skattebelopp må på framställning av kontrollstyrelsen utmätning omedelbart verkställas.

Vad i detta mom. stadgas gäller jämväl för det fall, att kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning funnit skatt böra utgå med högre belopp än deklarationen utvisar och felande skatt icke genast vid anfordran inbetalas.

8 §.

Beredare är skyldig att, då kontrollstyrelsen så prövar nödigt, för skattens behöriga erläggande hos kontrollstyrelsen ställa säkerhet till belopp, som styrelsen finner erforderligt.

Ställes ej vid anfordran sådan säkerhet, skall vad i 7 § 2 mom. första stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Bestämmelser avseende införsel till riket.

9 §.

För skattepliktig vara, som införes till riket, skall skatten erläggas till tullverket samtidigt med tullen. Vad i fråga om tull finnes stadgat rörande betalningsansånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning skall äga motsvarande tillämpning beträffande skatten.

För vara, som införts till riket men sedermera utförts ur riket eller till svensk frihamn, må åtnjutas restitution av skatt i den ordning och omfattning Kungl. Maj:t bestämmer.

Skatt utgår icke vid återinförsel av här i riket beredda lösa skinn, för vilka skatt erlagts vid beredningen, ej heller för varor, som införas under sådana omständigheter, att tullfrihet för desamma åtnjutes. Dock föreligger i sistnämnda fall skattskyldighet vid återinförsel av vara, för vilken erlagd skatt restituerats.

Ansvarsbestämmelser m. m.

10 §.

Den, som idkar beredning av skinn utan att vara därtill berättigad enligt bestämmelserna i denna förordning, straffes med dagsböter, ej under tjugu.

Underlåter någon i annat fall än i första stycket avses att fullgöra vad honom åligger enligt 4—6 §§ eller med stöd av denna förordning meddelade föreskrifter, straffes med böter högst trehundra kronor.

11 §.

Kontrollstyrelsen må vid vite förelägga beredare att fullgöra vad honom åligger enligt 4—6 §§ eller med stöd av denna förordning meddelade föreskrifter.

12 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestrafflagen.

13 §.

Den, som har eller haft att taga befattning med kontroll enligt denna förordning, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Tjänsteman, som häremot bryter, vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse, som nu sagts, straffes med dagsböter.

14 §.

Polismyndighet åligger att tillhandagå kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman med begärd upplysning om person eller företag, som kan antagas bereda skinn.

15 §.

Av beredare begången förseelse, som i 10 § avses, åtalas vid allmän under rätt i den ort, där beredarens rörelse drives.

Förseelse, som avses i 10 § andra stycket, må av allmän åklagare åtalas allenast efter angivelse av kontrollstyrelsen.

16 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

17 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpningen av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Övergångsbestämmelser.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

Härvid skall iakttagas.

1. Där yrkesmässig beredning av skinn bedrives vid tiden för förordningens ikraftträdande, skall driftsanmälan göras senast inom åtta dagar efter ikraftträdandet. Beredningen må, därest driftsanmälan sålunda gjorts, fortsättas till dess kontrollstyrelsen meddelat beslut i anledning av anmälningen.

2. Visar beredare, att skinn, för vilket skatt enligt denna förordning skall utgå, antingen försålts eller för annans räkning beretts mot vederlag, som avtalats före förordningens ikraftträdande, och är beredaren icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att av annan uttaga den för skinnets utgående skatten, äger Kungl. Maj:t bestämma, att skatten skall erläggas av köparen eller den, för vars räkning beredningen verkställes; dock att särskild ansökan härom, innefattande uppgifter dels om köparens namn och adress dels om antal av varje slag av de skinn, varom fråga är, skall till Kungl. Maj:t ingivas inom en månad efter förordningens ikraftträdande.

Förteckning

över

**pälsskinn, för vilka skatt skall erläggas jämlikt 3 § 1 mom.
förrordningen om skatt å vissa pälsvaror,**

i gällande tulltaxa med statistisk varuförteckning upptagna under nr 678—681

V a r u s l a g	Skattesats kr. per styck
Pälsskinn, beredda, lösa av:	
antilop	1: 50
apa	5: —
bisam,	
nordlig	1: 50
sydlig	0: 75
björn,	
isbjörn	25: —
annan	20: —
bäver	20: —
chinchilla äkta	25: —
ekorre (gråverk)	0: 25
får,	
astrakan, bessarab, indiskt lamm, schiraz och s. k. »salzfelle»	1: 50
persian och breitschwanz	7: —
tibetlamm	1: 50
lammskinn, intill 2,700 kvadratcentimeter, s. k. »schmaschen»	0: 40
annat skinn av får	1: 25
gasell	1: —
get,	
killingskinn	0: 50
annat skinn av get	1: 50
grävling	1: 50
guanaco	1: —
hamster	0: 15
hare	0: 50
hermelin (vessla)	1: 50
hund	1: 50
häst,	
fölskinn	5: —
annat skinn av häst	7: —
iller,	
virginsk	25: —
annan	1: 50
jaguar	8: —
järv	15: —
kamtschatkabäver	300: —
kanin	0: 40
katt	0: 75
kolinsky	2: —
känguru	2: —
lejon	30: —
lemmel	0: 05
leopard	25: —

V a r u s l a g	Skattesats kr. per styck
leopardkatt	1: 50
lodjur	15: —
lokatt	3: —
marsvin	0: 05
mullvad	0: 07
murmel	1: 50
mufflon	1: 50
mård,	
japansk	8: —
skogs-	15: —
sten-	6: —
närts (mink)	5: —
nutria	4: —
nötkreatur,	
kalvskinn	2: 50
s. k. »kalvpannor», lösa	0: 05
annat skinn av nötkreatur	7: —
opossum,	
australisk	3: —
nordamerikansk	1: 50
sydamerikansk	0: 60
ringtail	0: 75
ozelot	6: —
pahmi	1: 50
petschaniky	0: 60
puma	15: —
ren	2: —
rådjur	0: 75
räv,	
greyfox, japansk sjöräv, korsräv, patagonisk räv och rödräv	4: —
blåräv, silverräv, svarträv, viträv och white face	12: —
platinaräv	25: —
schakal	1: 50
servalkatt	1: 50
sibetkatt (zibetkatt)	1: —
sjubb	4: —
skunk,	
nordamerikansk	1: 50
sydamerikansk	0: 60
snöleopard	15: —
sobel	50: —
susliki	0: 15
säl (inbegripet blueback och whitecoat)	3: —
tiger	35: —
utter,	
virginsk	30: —
annan	7: —
varg	7: —
vombat	0: 75
zebra	15: —
älg	5: —

Förslag

till

förordning om viss ändring i den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 252) angående skattesatsen för den allmänna omsättningskatten beträffande vissa varor fogade varuförteckningen.

Härigenom förordnas, att ur den vid förordningen den 25 maj 1941 angående skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor fogade förteckningen över varor, för vilka allmän omsättningsskatt skall utgå med högre skattesats än fem procent, följande varuslag skola utgå, nämligen »Pälsverk, beredda lösa» samt »Arbeten av pälsverk».

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1943.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 maj 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om ändrade bestämmelser rörande beskattning av pälsvoror samt anför därvid följande.

Genom förordning den 25 maj 1941, nr 252, vilken trädde i kraft den 26 i nämnda månad, har skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor, däribland beredda lösa pälsvoror och arbeten av pälsvoror, fastställts till 20 procent av den skattepliktiga omsättningen. Vad sålunda stadgats skall dock enligt förordning den 30 december 1941, nr 973, icke äga tillämpning med avseende å ändrings-, förbättrings-, underhålls- eller rengöringsarbete å sagda varor.

I en den 12 januari 1942 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift ha ett flertal sammanslutningar inom pälsvorubranschen ävensom ett stort antal enskilda näringsidkare i denna bransch gjort gällande, att handeln med pälsvoror på grund av den höga beskattningen sökt sig andra vägar än de normala till skada såväl för statens fiskaliska intresse som för de lojala företagarna inom branschen. I framställningen har därför hemställts, att i stället för den skärpta omsättningsskatten en särskild beskattningsform i enlighet med ett i framställningen framlagt förslag måtte införas för pälsvorornas del.

Över berörda framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av *general-tullstyrelsen, kommerskollegium, kontrollstyrelsen, centrala omsättningsskattenämnden, överståthållarämbetet* samt *länsstyrelserna i Stockholms, Jönköpings, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Kopparbergs, Jämtlands och Norrbottens län*. Kommerskollegium har vid sitt yttrande fogat yttranden från *samtliga handelskamrar i riket* ävensom *Sveriges industriförbund*.

Jag har därefter hos Kungl. Maj:t hemställt om bemyndigande för chefen för finansdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga med uppdrag att inom departementet biträda med utredning rörande bl. a. kontrollen över den allmänna omsättningsskattens utgörande.

Vid anmälan av frågan om tillkallande av sakkunniga uttalade jag, att

jag funnit de av pälavarubranschens representanter framförda klagomålen befogade men att jag å andra sidan icke kunnat undgå att känna tvekan om lämpligheten av att utbryta enbart pälavarorna ur gällande system för omsättningsskattens utgörande. Däremot hade jag funnit angeläget, att utan dröjsmål undersöktes, huru en intensifierad kontroll skulle kunna anordnas till vinnande av förbättring i rådande förhållanden såväl inom pälavarubranschen som inom omsättningsskatteförordningens tillämpningsområde i övrigt.

Sedan Kungl. Maj:t den 5 juni 1942 lämnat mig det begärda bemyndigandet, har jag såsom sakkunniga tillkallat landskamreraren Alarik Wigert, byråchefen i kontrollstyrelsen Sven Almgren, t. f. byråchefen därstädes Gösta Karnell, t. f. häradsskrivaren Aldor Lidén samt revisionschefen Erik Wingård.

Till fullgörande av sitt uppdrag ha de sakkunniga överlämnat en den 7 oktober 1942 dagtecknad *promemoria angående vissa åtgärder för förbättring av kontrollen över redovisningen av skärpt omsättningsskatt samt angående utökning av personalen vid länsstyrelsernas omsättningsskatteavdelningar m. m.*

Över nämnda promemoria ha, efter remiss, avgivits utlåtanden av *statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket, centrala omsättningsskatte-nämnden, kommerskollegium, överståthållarämbetet* ävensom *länsstyrelserna i samtliga län*. Vid kommerskollegii utlåtande ha fogats yttranden av *samtliga handelskamrar, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Svenska beklädnadsarbetareförbundets avdelning nr 1* samt ett flertal *sammanslutningar av näringsidkare inom pälavarubranschen*. Därjämte har Svenska Pälavarubranschens centralkommitté ingivit en den 10 december 1942 dagtecknad framställning.

Frågan om pälavarubeskattningen har därefter varit föremål för fortsatt beredning inom finansdepartementet, varvid överläggningar med representanter för näringsidkarna inom branschen ägt rum.

Näringsidkarnas förslag.

I sin ovan berörda framställning ha näringsidkarna framhållit, att den skärpta omsättningsskatten å pälavarverk kommit att verka betungande för branschen på ett sätt, som icke torde ha avsetts av lagstiftaren. Omsättningen å pälavaror hade nämligen nedgått icke endast på grund av minskad efterfrågan å pälavaror utan även till följd av att handeln med sådana varor sökt sig andra vägar än de normala. Möjligheterna att uppnå en tillfredsställande kontroll över omsättningsskattens utgörande hade därigenom blivit allt mindre och då en sådan kontroll, därest den låte sig genomföras, skulle draga allt för stora kostnader i förhållande till skattens ringa storlek, vore en övergång till annan beskattningsform motiverad. Näringsidkarna ville i sådant hänseende föreslå följande. I stället för den skärpta omsätt-

ningsskatten efter 15 procent borde införas dels, såvitt anginge inhemska pälsvaror, en särskild *beredningsskatt*, som skulle uttagas vid de yrkesmässigt bedrivna skinnberederierna i riket enligt viss skattesats för varje päls-skinnslag, och dels, beträffande till riket införda pälsvaror, en *importskatt* med viss procent av varans fakturavärde att uttagas i samband med förtullningen. För att icke de i handeln befintliga lagren av beredda pälsskinn samt varor därav skulle undgå skatt, borde berednings- och importskatterna kompletteras med en *lagerskatt* utgående efter samma skattesatser, som gällde för beredningsskatten. För arbeten av beredda skinn skulle lagerskatten följaktligen utgå i förhållande till antalet i pälsvaran ingående skinn. Då förslaget endast åsyftade upphävande av den *skärpta* omsättningsskatten, förutsattes, att å pälsvarorna skulle utgå allmän omsättningsskatt efter fem procent.

I fråga om beredningsskattens storlek har i framställningen hänvisats till ett därvid fogat förslag till skattesatser, vilket torde få såsom bilaga fogas vid detta protokoll.

Beträffande de synpunkter, som borde beaktas vid skattesatsernas fastställande har framhållits, att den föreslagna skatten på grund av möjligheten till effektivare kontroll säkerligen komme att lämna större utbyte än omsättningsskatten. Hänsyn borde vidare tagas till att pälsvarorna, i synnerhet vid rådande knapphet på textilier, till största delen vore nyttighetsartiklar och att skatten därför icke finge göras alltför betungande för allmänheten. En siffermässig sänkning av skatten i förhållande till den skärpta omsättningsskatten finge under sådana förhållanden anses påkallad.

Skattesatsen för importskatten har föreslagits till tjugo procent å varans fakturavärde.

Beträffande slutligen lagerskatten har, såsom ovan nämnts, förutsatts, att den skulle utgå efter samma grunder som beredningsskatten.

Yttranden över näringsidkarnas framställning.

Av de myndigheter och sammanslutningar som yttrat sig över näringsidkarnas framställning ha flertalet vitsordat, att den skärpta omsättningsskatten å pälsvaror vore förenad med åtskilliga olägenheter och hade medfört betydande svårigheter för pälsvarubranschen.

Kontrollstyrelsen har sålunda — under framhållande av att styrelsen vid flera tillfällen haft överläggningar i ärendet med representanter för pälsvarubranschen — anfört.

Kontrollstyrelsen har icke kunnat undgå att få ett intryck av att förhållandena med avseende å pälsvarubeskattningen åtminstone med den hittillsvarande utvecklingen icke kunna anses tillfredsställande. Med den höga skattesats, som gäller för dessa varor, och de höga priser, som hithörande varor betinga, varigenom skattebeloppet för varje försäljning kommer att representera ett relativt betydande belopp, måste frestelsen bli stor för den

mindre nogräknade försäljaren att söka undandraga sig skatten. Härtill kommer, att försäljningen av pälsvaror i icke ringa utsträckning sker i irreguljär handel (utan butikslokal, genom s. k. kringföringshandel, under sken av försäljning av begagnade varor o. dyl.), varigenom transaktionerna bliva svårkontrollerbara och icke medgiva den insyn från allmänheten och anställda, som är av värde för effektiviteten av en beskattning av detta slag. Förhållandena inom pälsvaruhandeln äro därför sådana, att förutsättningarna för att skattesvek skall kunna äga rum, i stort sett synas mera framträdande än i fråga om andra lyxbeskattade varor.

Ett annat förhållande, som är ägnat att minska pälsvarubeskattningens effektivitet men som icke är direkt stridande mot skattebestämmelserna med deras nuvarande utformning, äro möjligheterna för allmänheten att inköpa oberedda skinn, vilka icke äro belagda med omsättningsskatt, samt att låta bereda dessa och därefter förfärdiga det avsedda klädesplagget. Det skattebelopp, som i sådant fall tillföres staten, kommer sålunda i regel att hänföra sig till allenast den i förhållande till det slutliga varuvärdet relativt obetydliga sömnadskostnaden. Enligt vad som från pälsvarubranschens sida framhållits skulle detta förfarande i fråga om vissa dyrbarare pälsvaror, exempelvis av närts och silverräv, numera vara ganska vanligt förekommande.

Kommerskollegium har yttrat, att kollegium genom överläggningar med pälsvaruhandlare samt av de infordrade yttrandena fått ett livligt intryck av att det icke vore väl beställt i fråga om uppbörden av omsättningsskatten å pälsvaror. Det syntes kollegium uppenbart, att den mycket avsevärda höjd, som omsättningsskatten hade, föranlett ett kringgående av denna skatteform.

Beträffande de tillvägagångssätt, som därvid vanligen tillämpades, har kollegium i stort sett gjort samma erfarenhet som kontrollstyrelsen.

Centrala omsättningsskattenämnden har i sitt utlåtande anfört följande.

Nämnden har — ej minst genom överläggningar med representanter för pälsvarubranschen — fått ett starkt intryck av att de nuvarande förhållandena på ifrågakomna beskattningsområde lämna mycket övrigt att önska, i det att åtskilliga möjligheter synas föreligga att undgå den beskattning, som är syftet med gällande bestämmelser. Till en del äro dessa möjligheter att hänföra till själva skattesystemet men till en del måste de hänföras till bristande kontroll på området. Ält över hela linjen råda bot på de föreliggande bristerna lärar näppeligen låta sig göra. I detta hänseende är främst att erinra, att en så hög skattesats som 20 procent på omsättningen med nödvändighet måste medföra en stark frestelse för de skattskyldiga att på ett eller annat sätt söka undandraga sig skatten eller en del av denna. Otvivelaktigt föreligger ökad risk för ett dylikt förfarande när fråga ej är om en enhetlig omsättningsskatt utan denna utgår efter två skilda skattesatser, den ena vida högre än den andra. Där sådana tendenser utbreda sig, kommer detta att utöva inverkan även på den, som lojalt söker fullgöra sin skattskyldighet; det ligger nämligen i öppen dag, att han får se sin kundkrets minskad, om denna annorstädes kan till billigare pris förvärva inom vederbörande bransch saluhållna varor.

Med avseende å nu gällande skattebestämmelser föreligger, såsom kontrollstyrelsen även framhållit, en påtaglig olägenhet för pälsvaruhandeln däri, att allmänheten kan inköpa oberedda skinn — vilka icke äro butikshandelsvaror och följaktligen ej föremål för omsättningsskatt — samt låta bereda dessa och därefter förfärdiga det avsedda klädesplagget. Omsättningsskatt utgår då endast på den relativt obetydliga beredningskostnaden och på kostnaden för plaggets förfärdigande. Detta förhållande, som redan ur fiskalisk

synpunkt är otillfredsställande, är tydligen ägnat att minska pälsvaruhandlarnas förtjänstmöjligheter.

En annan olägenhet med nuvarande beskattningssystem förefinnes därutinnan, att pälskragar, skinnbesatser och dylikt, monterade å textilplagg, vilka saluhållas färdigsydda, i regel icke bliva föremål för skärpt omsättnings-skatt, medan däremot sådan skatt skall utgå, om artiklarna försäljas separat. Det torde icke kunna förnekas, att detta förhållande innebär en viss diskriminering av detaljhandlarskiktet inom pälsvarubranschen.

Vida allvarligare är emellertid enligt nämndens mening en annan anmärkning, vilken icke i och för sig drabbar det nu gällande skattesystemet såsom sådant utan bristen på kontrollanordningar i syfte att göra pälsvarubeskattningen effektiv och förhindra möjligheterna att kringgå densamma. Otivelsaktigt förhåller det sig så, att direkt lagstridiga förfaranden praktiseras i skyddet av kontrollens bristande tillräcklighet. Främst lär detta gälla i fråga om handel, som icke utövas i butik utan genom kringföring, av kringresande agenter etc. Bland annat synes det förekomma, att företagare genom annonsering i pressen om tillfällig försäljning av pälsverk giva sig sken av att icke idka yrkesmässig rörelse. För att komma till rätta med dessa och liknande företeelser — vilka såsom redan antytts äro ett svårartat hot mot den lojala pälshandeln — måste nuvarande kontrollanordningar utan tvekan be-tecknas såsom otillräckliga.

Även *överståthållarämbetet* har funnit kontrollen över pälsvarubeskattningen bristfällig. Ämbetet har vidare erinrat om de olägenheter som följde av att skärpt omsättningsskatt icke utginge vid inköp av oberedda skinn eller vid inköp av skinnkragar eller andra skinnbesättningar monterade å färdigsydda textilplagg.

I de från *länsstyrelserna* infordrade utlåtandena har i regel framhållits att något bestämt uttalande rörande verkningarna av den skärpta omsättnings-skatten å pälsvaror icke kunde göras med hänsyn till den korta tid varunder skatten tillämpats. I ett par fall har dock uttalats, att svårigheterna icke syn-tes vara större för pälsvarubranschen än för andra av den skärpta skatten berörda branscher.

Mot den av näringsidkarna föreslagna formen för pälsvarubeskattningen har riktats åtskillig kritik även om i många fall samtidigt vitsordats, att förslaget innebure väsentliga fördelar.

Generaltullstyrelsen har särskilt fäst sig vid det förhållandet, att enligt förslaget beskattningen av importerade varor skulle ske efter väsentligt andra grunder än beskattningen av här i riket tillverkade varor. Enligt styrelsens uppfattning skulle en sådan anordning särskilt under nu rådande förhållanden kunna få oberäkneliga konsekvenser. Till närmare utveckling härav har styrelsen anført.

Även om det icke skulle vålla större svårigheter att vid införandet av de föreslagna skattebestämmelserna fastställa en styckeskatt för den inhemska pälsskinssberedningen, som nära motsvarar den å importvarorna lagda värdeskatten, så är det å andra sidan uppenbart, att de av kristiden och handels-spärren föranledda prisfluktuationerna, vilka icke minst torde göra sig gällande inom pälsvarubranschen, snart nog kunna komma att medföra en så-

dan förskjutning i skattebelastningen, att det bleve nödvändigt att efter kort tid omarbета skattesatserna för de beredda skinnen. Det bör ej heller förbises, att med nuvarande prisutveckling den inhemska tillverkningen skulle kunna komma i ett i förhållande till importhandeln gynnat läge.

Generaltullstyrelsen har härefter uttalat, att det med hänsyn till omsättningsskattens natur syntes böra uppställas som ett oeftergivligt krav, att vid en eventuell omläggning av densamma de inom landet tillverkade och de från utlandet härrörande pälsvarorna skattebelades efter enhetliga grunder. Önskemålet om en beredningsskatt å de inhemska persedlarna syntes därför böra tillgodoses endast under förutsättning att även importvaran kunde beläggas med sådan skatt.

I sistnämnda avseende möta emellertid enligt generaltullstyrelsens mening oöverstigliga svårigheter. Till belysande härav har styrelsen anfört.

En klassificering av de importerade skinnen efter den till förslaget fogade förteckningen, vilken upptager pälsverken under 78 olika positioner och enligt vad sökandena anfört vore i behov av ytterligare komplettering, skulle uppenbarligen kräva en sådan ingående sakkunskap på området, som tullverkets tjänstemän icke rimligen kunna förutsättas vara i besittning av. Beträffande de importerade pälsvarorna skulle möjligheterna för skattens uttagande därjämte ytterligare kompliceras därigenom, att icke blott de lösa skinnen utan även de färdiga pälsverkspersedlarna med nödvändighet måste skattebeläggas. Vid import av dylika persedlar skulle tullverket sålunda ha va icke blott att klassificera skinnslaget enligt den uppgjorda förteckningen utan även att bedöma, huru många skinn eller eventuellt hur stor del av ett skinn, som kan anses hava åtgått för tillverkning utomlands av en till import föreliggande färdig persedel. En skattebeläggning efter dylika grunder kan uppenbarligen icke förordas till införande.

Generaltullstyrelsen har härefter yttrat.

Styrelsen finner sålunda, att ett tillgodoseende av önskemålet om en beredningsskatt å här i landet beredda skinn skulle bliva förenat med så stora olägenheter, att den nuvarande på detaljhandeln lagda omsättningsskatten icke utan tvingande skäl bör frångås. I jämförelse med en beredningsskatt, beräknad per stycke, har ju den med värdet som beräkningsgrund utgående omsättningsskatten den uppenbara fördelen, att den automatiskt anpassar sig efter ett skiftande prisläge. Mot införandet av en beredningsskatt tala vidare de allmänna skäl, som under den tidigare utredningen rörande omsättningsskatten framhållits mot anlitande av en producentskatt, nämligen att en skatt, som pålägges i producent- eller partihandelsstadiet, till följd av det gängse sättet för beräkningen av detaljhandels avanser, för med sig risken, att konsumenterna belastas med ett belopp, som väsentligt överstiger skatteintäkten.

Kontrollstyrelsen har funnit den föreslagna omläggningen av pälsvarubeskattningen vara förbunden med vissa obestridliga fördelar men å andra sidan innebära åtskilliga nackdelar, som icke kunde elimineras.

Beträffande beredningsskatten har kontrollstyrelsen anfört följande synpunkter.

Till förmån för införande av den föreslagna beredningsskatten talar förutom att möjligheten att kringgå beskattningen genom inköp och beredning av oberedda skinn bortfaller, den omständigheten, att uttagandet av beredningsskatten skulle äga rum vid allenast ett mindre antal beredningsanstalter, där en effektiv kontroll utan större kostnader bleve möjlig att anordna. De framställda anmärkningarna rörande bristande kontroll över pälsvarebeskattningen med därav följande möjligheter till illojal konkurrens skulle därmed bortfalla, samtidigt som jämväl en lättnad i fråga om handhavandet av omsättningsskatten skulle inträda för myndigheterna genom att förhöjd omsättningsskatt icke längre skulle utgå å den stora och svårkontrollerbara varukategori, som pälsvarorna representerar. En fördel vunnnes även därigenom, att skinnkragar samt skinnbesättningar o. dyl., som äro åsatta färdiga klädesplagg, skulle drabbas av den å pälskinnen vilande beredningsskatten, medan de nu gå fria från den skärpta omsättningsskatten, såvida icke påsättningen sker särskilt såsom körsnårsarbete.

Mot den föreslagna omläggningen till beredningsskatt kunna vägande betänkligheter anföras i följande hänseende. Genom att skattens uttagande icke längre skulle vara förlagt till det sista ledet i varuomsättningen utan i stället ske på tillverkningsstadiet för varans utgångsmaterial, skulle omläggningen innebära ett i principiellt hänseende långtgående avsteg från vad som ansetts riktigast i fråga om en beskattning av detta slag, nämligen att skatten bör påläggas varan, då den övergår till konsumenten. Genom beskattningens förläggande till ett så tidigt skede i varuomsättningen som till skinnberedningen är att räkna med att en fördyring av pälsvarorna äger rum genom att alla mellanhänder tillgodogöra sig avans även på den del av varupriset, som utgöres av beredningsskatten.

Vad angår tillmätandet av de skattesatser, som böra gälla för de olika slaggen av beredda pälskinn, för att beredningsskatten skall komma att till storleken någorlunda motsvara den skärpta omsättningsskatten, ligger i öppen dag, att det icke är möjligt att lösa denna fråga på ett fullt nöjaktigt sätt. Detta beror till en början på att värdet av olika skinn av ett och samma pälsslag varierar inom ofta nog mycket vida gränser, beroende på kvalitet, storlek etc. Olägenheten ur beskattningssynpunkt härav skulle kunna elimineras, om man, i stället för att beräkna skatten med visst belopp per skinn, lade skinnets värde, då det lämnade beredningsanstalten, till grund för beskattningen. Denna skulle i så fall kunna ordnas efter ungefär samma principer som varuskatten, som är en värdeskatt, uttagen hos tillverkaren. Denna utväg har även undersökts men befunnits icke möjlig att anlita närmast av det skälet, att något försäljningspris å det beredda skinnets i allmänhet icke fastställes vid beredningsanstalten, där skinnets beredning vanligen utföres åt dess ägare »i lön». Ett fastställande därstädes av ett beskattningsvärde å varje pälskinn på annat sätt, exempelvis genom anlitan av sakkunniga skattekontrollanter, har befunnits i praktiken ogenomförbart. Av samma skäl måste lämnas å sido en sådan anordning av styckebeskattningen, att ett flertal skatteklasser fastställas för ett och samma skinnslag med hänsyn till varans kvalitet. En annan anmärkning mot beredningsskatten ligger i det förhållandet, att en generell styckeskatt självfallet icke inrymmer någon gradering av skattebelastningen å den färdiga pälsvaran med hänsyn tagen till de större eller mindre kostnader för arbete och tillbehör, som tillkommit efter pälskinnets beskattning vid beredningsanstalten och som kunna i hög grad inverka å det pris, som köparen i sista hand har att erlagga. Detta medför den ur lyxbeskattningssynpunkt mindre önskvärda konsekvensen, att en enklare pälsvara blir förhållandevis hårdare beskattad än en mera påkostad och kvalitativt förnämligare sådan av samma skinnslag.

I fråga om skatten å importerade pälsvaror har kontrollstyrelsen framhållit, att den komme att utgå efter andra grunder än beredningsskatten och att häremot kunde resas vägande invändningar av principiell natur. Styrelsen har emellertid påpekat, att invändningarna förlorade i betydelse, därest importen av pälsvaror till följd av det utrikespolitiska läget komme att helt avstanna eller åtminstone bli tämligen obetydlig.

Mot den föreslagna lagerbeskattningen har kontrollstyrelsen anmärkt, att en skatt av ifrågavarande slag svårligen låte sig kontrolleras. Styrelsen har närmare utvecklat detta sålunda.

Beskattningen avses skola grunda sig å på heder och samvete av de skattskyldiga avgivna deklARATIONER rörande inneliggande lager av beredda skinn samt färdiga pälsvaror, de senare med uppgifter om antalet skinn, varav varorna äro förfärdigade. I betraktande av det stora antalet grossister och detaljhandlare inom pälsbranschen samt det komplicerade beräkningssättet för skatten å de färdiga pälsvarorna framstår det såsom hart när ogörligt att kunna utöva en någorlunda tillfredsställande kontroll över en sålunda anordnad lagerbeskattning. Allenast den omständigheten, att det här är fråga om ett engångsförfarande vid övergångstillfället, skulle möjligen kunna utgöra försvar för en beskattningsåtgärd av detta slag.

Kontrollstyrelsen har vidare erinrat om att övervakandet av lagerskattens erläggande komme att medföra betydande arbete och att risk förelåge för att vissa skattebelopp aldrig komme att inflyta till statsverket. Kontrollstyrelsen har slutligen anført.

Vid ett avgörande av frågan, huruvida övergång bör äga rum till en anordning av pälsvarubeskattningen i enlighet med det i framställningen förordade skattesystemet, måste uppenbarligen de fördelar, som skulle stå att vinna genom en dylik övergång, vägas mot de med samma system förbundna nackdelarna och vanskligheterna. De invändningar, som kunna framställas mot det föreslagna skattesystemet, äro enligt kontrollstyrelsens mening så vägande, att styrelsen funnit det vara tveksamt, huruvida tillräckliga skäl kunna anses vara för handen att övergiva det nuvarande systemet med skärpt omsättningsskatt å pälsvarorna. Skall emellertid den skärpta omsättningsskatten å pälsvaror bibehållas, anser kontrollstyrelsen en oeftergivlig förutsättning härför vara, att en mera effektiv och fortlöpande kontroll, än vad man hittills ansett erforderlig, anordnas.

Av *handelskamrarna* ha flertalet avstyrkt den ifrågasatta omläggningen av pälsvarubeskattningen eller ansett att i vart fall försök först borde göras att med bibehållande av gällande beskattningssystem åstadkomma en skärpt kontroll över skattens erläggande.

Västergötlands och norra Hallands handelskammare, handelskammaren i Gävle samt Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare ha emellertid ställt sig välvilliga till förslaget och förordat dess genomförande.

Sveriges Industrieförbund har ansett, att en så radikal förändring av gällande skattesystem, som här föreslagits, knappast borde genomföras, innan försök åtminstone gjorts att genom effektivare kontroll komma tillrätta med de påtalade missförhållandena. I händelse önskat resultat icke skulle kunna ernås genom en effektivisering av kontrollen, förordade förbundet emellertid,

att frågan om ändrade beskattningsregler gjordes till föremål för närmare undersökning. Därvid borde enligt förbundets mening övervägas, huruvida det vore möjligt och lämpligt att företaga en sådan nedsättning av gällande skattesats för pälssvaror, att någon egentlig lockelse icke längre föreläge att kringgå skattebestämmelserna.

Kommerskollegium har funnit en sanering på ifrågavarande område synnerligen önskvärd men såsom medel härför i första hand föreslagit en sänkning av omsättningsskatten på pälssvaror i förening med en skärpt kontroll över lyxbeskattningen. Kollegium har närmare motiverat sin ståndpunkt på följande sätt.

En anledning till de olägenheter, som gjort sig gällande i avseende å omsättningsskattens uppbärande på pälshandelns område torde ligga uti den höjd, som lyxskatten har fått genom den extra pålagan av 15 procent utöver den sedvanliga omsättningsskatten. Skatteprocenten torde vara så pass kraftigt tilltagen, att den frestar folk att med illojala medel kringgå skatteplikten. Närmast till hands för att rätta till de missförhållanden, som här gjort sig gällande, torde då ligga att sänka omsättningsskatten på pälssvaror till en sådan nivå, att den kan anses vara mera skäligt avvägd och det synes kollegium som om, i händelse denna extra lyxbeskattning begränsas till 10 procent utöver den normala omsättningsskatten, man därmed kunde ha i avsevärd grad tillgodosett de önskemål, som från pälssvaruhandlarnas sida ha framförts. Det kan visserligen göras gällande, att en sådan sänkning skulle medföra en nedgång i statens inkomster, men rätteligen torde kanske effekten bli den motsatta, i det att denna lämpligare avvägda skattesats kommer att kunna på ett mera effektivt sätt uttagas. Kollegium vill därjämte förorda, att en effektivare kontroll över lyxbeskattningen införes och att man icke minst ser till att de outsiderspälshandlare, som etablerat sig under senare tid och som genom annonser i dagspressen salubjuda sina varor, bli efterhållna genom vederbörande övervakningsorgan.

Därest det skulle visa sig, att de av kommerskollegium i första hand förordade åtgärderna icke kunde råda bot på ifrågavarande missförhållanden, borde emellertid enligt kollegii mening närmare undersökas möjligheten av en övergång till det av näringsidkarna föreslagna beskattningssystemet.

Centrala omsättningsskattenämnden har uttalat, att det föreslagna beskattningssystemet obestriddligen vore förenat med betydande fördelar men att det å andra sidan vore uppenbart, att systemet innebure även påtagliga nackdelar. Nämnden har förklarat sig härutinnan kunna i allt väsentligt instämma i vad kontrollstyrelsen anfört. Emellertid har nämnden funnit anledning till erinringar i ett par avseenden. I fråga om kontrollen över beredningsskatten har nämnden sålunda anfört.

Även om den löpande kontrollen över utgörandet av en beredningsskatt kan förväntas bli relativt lätt att anordna, när det gäller det fåtal större berederier, som finnas i landet — enligt uppgift uppgå dessa till högst ett tjugotal — måste man likväl räkna med betydliga svårigheter i fråga om den hemslöjdmässigt bedrivna beredning, som förekommer särskilt inom vissa landsändar. Enligt vad nämnden erfarit, läser skinnberedning exempelvis i vissa delar av Ångermanland och Dalarne i stor utsträckning bedrivas på nyssnämnda sätt. Måhända kunna här särskilda svårigheter yppa sig,

när det gäller avgränsningen mellan yrkesmässiga företagare samt andra inom beredningsbranschen sysselsatta personer.

Beträffande den föreslagna lagerbeskattningen har nämnden vidare yttrat.

Kontrollstyrelsen har anmält starka betänkligheter mot den föreslagna lagerbeskattningen, vilken ingår såsom ett led i systemet med beredningsskatt. Dessa betänkligheter hänföra sig främst till svårigheterna att kontrollera lagerbeskattningen. Till vad kontrollstyrelsen härutinnan anfört ansluter sig nämnden. Härtill vill emellertid nämnden framhålla följande. Därest överhuvud taget det nuvarande skattesystemet finnes för pälsvärubranschens del böra utbytas mot ett system med beredningsskatt, kan anledningen härtill endast vara, att det nuvarande systemet finnes behäftat med så allvarliga brister, att detsamma icke kan bibehållas; och enligt vad nämnden i det föregående sökt visa äro det nuvarande systemets brister främst att hänföra till möjligheterna att kringgå gällande bestämmelser. Det är med andra ord de mindre nogräknades möjligheter att undandraga sig skattskyldigheten, som främst träder i dagen. Men om så är förhållandet och denna brist icke kan avhjälpas genom vidgade kontrollåtgärder, synas svårigheterna med lagerbeskattningens genomförande så mycket mindre utgöra ett skäl mot den föreslagna beredningsskatten som berörda svårigheter — på sätt även kontrollstyrelsen framhållit — äro av engångsnatur.

Sedan nämnden härefter berört frågan om vilka möjligheter, som kunde finnas att genom skärpt kontroll inom det nuvarande systemets ram komma tillrätta med de rådande missförhållandena, har nämnden sammanfattningsvis anført.

Med hänsyn till de missförhållandena, som äro förknippade med nuvarande beskattningsförfarande, vill nämnden understryka vikten av att en ändring kommer till stånd. Valet lär då — för den händelse man icke anser sig kunna avskaffa den skärpta omsättningsskatten i dess helhet — stå mellan, å ena sidan, den föreslagna beredningsskatten och, å andra sidan, ökade kontrollåtgärder inom det nuvarande skattesystemets ram. Vardera linjen är förenad med såväl fördelar som nackdelar. Nämnden kan för sin del ej undgå att hysa särskilt starka betänkligheter mot att en viss bransch — utan att vägande principiella skäl tala därför — utbrytes ur det gällande systemet och göres till föremål för särbestämmelser. Om nämnden därför, ehuru med tvekan, ansluter sig till det senare av de båda alternativen, sker det emellertid under den bestämda förutsättningen, att en verklig utbyggnad av kontrollsystemet sker och att kostnaderna för den vidgade kontrollen icke tillmätas alltför stor vikt.

Överståthållarämbetet har uttalat, att den föreslagna omläggningen av pälsvärubeskattningen vore ägnad att undanröja nu rådande olägenheter, men att beredningsskattens praktiska genomförbarhet syntes bero av möjligheten att avpassa skatteskalan så, att icke skinn av väsentligt olika kvaliteter sammanfördes inom samma skatteklass.

Länsstyrelserna ha i allmänhet avstyrkt den föreslagna omläggningen under framhållande av, att erfarenheterna hittills icke motiverat en så genomgripande åtgärd. I några fall ha även principiella betänkligheter mot den ifrågasatta beskattningsformen framförts.

De föreslagna skattesatserna ha av åtskilliga myndigheter ansetts alltför låga för att motsvara den skärpta omsättningsskatten. Vidare har anmärkts, att förhållandet mellan beredningsskatten och importskatten icke vore tillfredsställande, i det att den senare åtminstone för närvarande komme att medföra ökat skydd för den inhemska tillverkningen.

Generaltullstyrelsen, som särskilt berört sistnämnda synpunkt, har anfört.

Av de ingivna handlingarna framgår visserligen icke, efter vilka grunder de i ovannämnda förteckning upptagna skattesatserna beräknats, men enligt vad styrelsen under hand erfarit skulle hänsyn icke hava tagits till de manufakturingskostnader, som uppstå vid framställningen av de färdiga persedlarna. Detta innebär, att det inhemska körsnårsarbetet endast skulle komma att belastas med den vanliga omsättningsskatten av 5 procent å omsättningspriset, under det att motsvarande utländska arbete utöver nämnda skatt skulle drabbas av den föreslagna importavgiften på 20 procent av importpriset. Den inhemska tillverkningen skulle genom denna olikformighet gynnas särskilt beträffande pälsverkspersedlar av billigare skinn, för vilka manufakturingskostnaderna normalt torde uppgå till omkring 30 å 40 procent av persedlarnas värde.

Stockholms handelskammare har i sitt yttrande framhållit, att en importavgift av 20 procent av värdet icke blott motsvarade beredningsskatten å inhemska varor utan även innefattade en direkt höjning av tullskyddet.

Skånes handelskammare har uttalat farhågor för att statens intäkter av pälsvarubeskattningen skulle nedgå avsevärt vid tillämpningen av de föreslagna skattesatserna. En dylik nedgång har förefallit handelskammaren sannolik även om man utginge från att kontrollen bleve mera effektiv än för närvarande och att vissa skatteinkomster tillkomme därigenom, att inom konfektionsindustrien såsom besättningar och dylikt använda pälsverk belades med skatt.

Till belysande av förslagets konsekvenser har handelskammaren anfört följande exempel. För en kappa av halvpersian, vilken inklusive skatt i detaljhandeln betingade ett pris av c:a 2,800 kronor utginge för närvarande — utom vanlig omsättningsskatt efter 5 procent — skärpt omsättningsskatt efter 15 procent, motsvarande 420 kronor. Å samma kappa, för vilken åtginge 28 skinn, skulle skattebeloppet efter det föreslagna systemet med beredningsskatt av en krona per skinn bliva endast 28 kronor. Enligt liknande beräkning skulle för en päls av kaninskinns skatten enligt förslaget bliva endast 14 kronor mot för närvarande 135 kronor.

Handelskammaren har vidare framhållit, att vid beräklandet av de sannolika skatteintäkterna vid tillämpningen av förslaget ej finge bortses från att importen av pälsverk för närvarande i det närmaste avstannat och att den så länge kriget varade kunde förväntas bliva av tämligen ringa omfattning. Importskatten komme därför tillsvidare icke att lämna nämnvärt utbyte för statsverket utan huvudvikten vid pälsvarubeskattningen skulle komma att vila på beredningsskatten samt lagerbeskattningen. Enligt av handelskammaren verkställda beräkningar skulle en omläggning av pälsvarubeskattningen i enlighet med förslaget, om statsverkets inkomster icke skulle nedgå,

nödvändiggör fastställandet av skattesatser motsvarande 40 à 50 procent av värdet icke blott å importen utan även å såväl beredningen som ineliggande lager. De föreslagna skattesatserna för berednings- och lagerskatterna finge emellertid anses motsvara allenast mellan 5 och 10 procent av värdet medan importskatten satts till 20 procent.

Handelskammaren har slutligen framhållit, att skattetrycket skulle komma att bli väsentligt hårdare å importerade varor än å inhemska.

Även *kommerskollegium* har ansett den föreslagna importskatten inrymma ett visst »tullskydd» för den inhemska tillverkningen. Enligt kollegii åsikt skulle en importskatt på 15 procent mera exakt motsvara den föreslagna beredningsskatten.

Kontrollstyrelsen har i fråga om beredningsskattens storlek anført.

En granskning av de för beredningsskatten föreslagna skattesatserna å de olika skinnslagen giver även vid handen, att dessa icke tillnärmelsevis motsvara den skärpta omsättningsskatten, som nu i allmänhet belöper å den färdiga pälsvaran, om man vid jämförelsen utgår från det antal skinn, som erfordrats vid varans tillverkning. Även om man tager hänsyn till att skattesatserna för beredningsskatten skäligen icke kunna tillmätas efter skinn av den kvalitet, som ingår i de dyrare slagen av färdiga varor av det ifrågakommande skinn, samt vidare därtill att jämförelsevis låga skattesatser kunna finnas motiverade på grund av att förluster av olika slag kunna inträda i fråga om de av beredningsskatt drabbade skinnen under den relativt långa tid, som förflyter mellan skattens påförande och den färdiga varans försäljning, har kontrollstyrelsen likväl icke kunnat undgå att finna de i förslaget angivna skattesatserna påfallande låga. Från förslagsställarnas sida har gent emot denna anmärkning tillkännagivits den uppfattningen, att den effektiva kontroll, som skulle ernås genom det föreslagna skattesystemet, otvivelaktigt komme att i realiteten medföra en ökad skatteinkomst genom att ett kringgående av pälsvarubeskattningen icke längre bleve möjligt samt att de ooberedda skinn, som nu av allmänheten inköptes för tillverkning av pälsvor, även skulle falla under beredningsskatten. Kontrollstyrelsen har framhållit för representanter för pälshandlingen, att en genomgående höjning av de föreslagna skattesatserna vore erforderlig, för att man skulle erhålla en med den skärpta omsättningsskatten å pälsvor någorlunda likvärdig beskattning. Detta har även tagits under ingående omprövning av pälsvorubranschen, dock utan att enighet om en sådan höjning kunnat vinnas. För sin del måste emellertid kontrollstyrelsen, som för närvarande icke besitter erforderlig sakkänedom å pälsvorområdet för att avgiva ett närmare förslag rörande den riktiga avvägningen av skattesatserna å de många olika skinnslagen, vidhålla, att en skärpning, förslagsvis med cirka 25 procent, bör vidtagas beträffande de i framställningen upptagna skattesatserna, om den samma överhuvud taget bör vinna beaktande.

Beträffande importskattens storlek har kontrollstyrelsen anslutit sig till uppfattningen, att en skattesats av 20 procent skulle bereda ett visst skydd åt den inhemska tillverkningen, och kontrollstyrelsen har med hänsyn härtill funnit en sänkning av skattesatsen motiverad.

Kontrollstyrelsen har slutligen framhållit, att vad styrelsen yttrat därom att skattesatserna för beredningsskatten måste anses för låga i förhållande till den nu utgående skärpta omsättningsskatten jämväl och i än högre grad drabbade lagerskatten.

Centrala omsättningsskattenämnden har i denna del anført.

Vad angår de från pälssvarubranschens håll föreslagna skattesatserna, har nämnden av sina förhandlingar med branschens representanter bibragt den uppfattningen, att detaljhandlarna inom branschen äro beredda att godtaga den av kontrollstyrelsen förordade höjningen men att så icke är förhållandet med pälssberedarna. Å de förras sida har visserligen betonats, att någon direkt jämförelse mellan beredningsskatten beträffande en viss skinnsort och den skärpta omsättningsskatten svårigen låter sig göra; beredningsskatten kommer nämligen att utgå även å ett betydande antal skinn, som icke kunde komma till användning vid tillverkning av sådana plagg som äro föremål för skärpt omsättningsskatt. Men den övervägande meningen bland pälssvaruhandlarna synes vara, att den av kontrollstyrelsen förordade höjningen är ett mindre ont än de nu rådande förhållandena. Från pälssberedarnas håll har däremot med skärpa understrukits, att en dylik höjning kunde dels göra det lönande att skicka skinn till utlandet för beredning och dels medföra, att det icke längre skulle bliva ekonomiskt möjligt att bereda åtskilliga skinn av lägre kvalitet, varför berederiernas arbetstillgång kunde komma att kännbart minskas.

I denna fråga, som närmast är av fiskaliskt intresse, har nämnden svårt att bilda sig en bestämd uppfattning. Nämnden vill emellertid framhålla, att enligt dess mening skattesatsens storlek icke bör tillmätas avgörande betydelse för den händelse av andra skäl systemet med beredningsskatt finnes böra genomföras.

Omsättningsskattesakkunnigas promemoria.

Jag torde härefter få redogöra för omsättningsskattesakkunnigas förenämnda promemoria. Med hänsyn till det förslag rörande pälssvarubeskattningen, som jag i det följande ämnar framlägga, torde jag därvid kunna begränsa mig till att nämna vad som kan vara av intresse för bedömande av frågan, huruvida skärpt omsättningsskatt lämpligen bör bibehållas beträffande pälssvarorna.

I promemorian ha inledningsvis lämnats vissa uppgifter angående 1942 års taxering till omsättningsskatt. Av dessa må här nämnas, att den omsättning, varå skärpt omsättningsskatt skolat beräknas, uppgått till omkring 35.3 miljoner kronor och att därå belöpande skärpt skatt utgjort omkring 5.3 miljoner kronor.

Beträffande resultatet av taxeringen ha de sakkuniga anført.

Taxeringen till skärpt skatt har för flertalet skattskyldiga omfattat deras skattepliktiga omsättning av varor, underkastade sådan skatt, från och med den 26 maj 1941 till samma års utgång. För ett mindre antal skattskyldiga med annat bokföringsår än kalenderår kan taxeringen ha omfattat annan tid. Dessa skattskyldiga torde emellertid vara så få, att de i detta sammanhang sakna betydelse. Å taxeringen till skärpt skatt enligt taxeringsnämndernas beslut år 1942 belöper i runt tal ett skattebelopp av 5.3 miljoner kronor. Enligt vad de sakkunniga inhämtat torde vid den skärpta skattens införande ha räknats med en skatteinkomst av c:a 12 miljoner kronor för helt år. Härav borde å angivna del av år 1941 ha belöpt c:a $\frac{7}{12}$ eller 7 miljoner kronor. På grund härav och då ifrågakomna varor allmänt stigit i pris un-

der beskattningsåret, finnes anledning antaga, att en icke ringa del av konsumtionen undgått den avsedda beskattningen. Flera orsaker torde ha samverkat hertill. Atminstone till en början lära de skattskyldiga haft svårt att beträffande en del varor avgöra, huruvida de tillhörde sådana varugrupper, som underkastats skärpt omsättningsskatt, eller ej. Det kan dessutom tänkas, att besväret att åstadkomma en noggrann redovisning mången gång framträtt så starkt, att redovisningen verkstälts med mindre omsorg än som varit önskvärt. Vidare bör framhållas, att omsättningsskatteförordningens kontrollsystem icke kan anses lämpat för kontrollen av den skärpta skatten. Länsstyrelserna ha i stort sett saknat möjlighet att övervaka utgörandet av denna skatt, och taxeringsnämnderna ha icke kunnat bemästra uppgiften med den slutliga kontrollen därav utan biträde av bokföringssakkunniga granskare. Sådan hjälp har i stor utsträckning saknats. Särskilt från pälsvärubranschens utöfvere ha klagomål förspotts om att kontrollen i fråga om den skärpta beskattningen av pälsverk och arbeten av pälsverk av skäl, som nedan närmare utvecklas, icke varit tillfredsställande.

De sakkunniga ha härefter tagit upp frågan om beskattningen av pälsverk och arbeten av pälsverk. Till en början har därvid redogjorts för de former, vari pälsvaruhandeln för närvarande bedrives. Härom anføres.

Pälsväror säljas till allmänheten — förutom av de egentliga pälshandlarna och körsnärerna — på mångahanda sätt, såsom i kapp- och manufakturaffärer, hos skräddare och i syateljéer, hos hattmodister, hos auktionsgods-försäljare, i privatvåningar och av resehandlare, på arbetsplatser och i hemmen, hos grossister, fabrikanter och importagenter, hos pälsdjursuppfödare samt å marknader.

Marknadshandeln är en gammal företeelse inom branschen. Å marknaderna, vilka årligen hållas i Uppsala, Örebro, Växjö, Sala, Östersund, Lycksele, Jokkmokk, Arjeplog och å andra platser, försäljas skinn i sådan utsträckning, att priserna på en marknad enligt uppgift kunna bliva normerande ända till nästa marknad. Visserligen är det fabrikanter, grossister och detaljister, som äro de största köparna å marknaderna, men även konsumenter torde emellanåt uppträda som köpare. Säljarna utgöres av jägare, lanthandlare och s. k. samlare, vilka uppköpt skinn ute i orterna. De å marknaderna omsatta skinnen äro oftast oberedda. Försäljningarna äga i regel rum utan upprättande av någon skriftlig handling, icke ens kvitto å köpeskillingen.

Mer än hälften av den svenska produktionen av oberedda skinn torde omsättas å auktioner, som anordnas av vissa skinnauktionsföretag. Enligt uppgift äga endast återförsäljare uppträda som köpare å sådan auktion. En avsevärd del av de å auktionerna försålda skinnen lär för närvarande exporteras.

Import av pälsväror lär för närvarande förekomma från tyska grossister och ungerska fabrikanter.

Grossisterna inom branschen uppköpa skinn främst på marknader och auktioner men även från pälsdjursuppfödare och jägare. Körsnärerna inköpa större delen av sitt skinnbehov från grossister och å auktioner.

Ett fåtal större pälsvaruberederier finnas här i landet. Mindre berederier finnas däremot flera. I Dalarna och i Örnköldsvikstrakten drives ofta pälsberedning i samband med fabrikation av pälsväror.

I detta sammanhang ha de sakkunniga jämväl berört den försäljning av oberedda skinn direkt till konsument, som under senare tid skett i syfte att

undgå omsättningsskatt. De sakkunniga ha därvid hävdad, att oberedda skinn, då de såldes till allmänheten, finge anses utgöra varor, som vore avsedda för någons personliga bruk och bekvämlighet eller eljest ämnade att utgöra någons personliga egendom. Då försäljningen följaktligen fölle under bestämmelsen i 1 § d) omsättningsskatteförordningen, skulle enligt de sakkunnigas mening vanlig omsättningsskatt därvid utgå.

Till avhjälpande av de inledningsvis påtalade missförhållandena ha de sakkunniga ifråga om pälsvärubeskattningen föreslagit dels att jämväl oberedda skinn skulle upptagas i förteckningen över varor, för vilka skärpt omsättningsskatt utginge, dels att vissa särskilda kontrollföreskrifter skulle införas för pälsväruhandeln.

I fråga om beskattningen av de oberedda skinnen ha de sakkunniga uttalat, att ehuru försäljning av sådana skinn till konsument redan enligt gällande bestämmelser måste anses medföra skatteplikt, dock den olägenheten kvarstode, att skatten utginge efter lägre skattesats än vid försäljning av beredda skinn. Det syntes angeläget, att denna olägenhet undanröjdes.

Vad härefter beträffar förslaget om särskilda kontrollföreskrifter innebär detsamma främst införandet av en omfattande anmälningsplikt för företagarna inom branschen. De sakkunniga ha härutinnan framhållit, att för närvarande varje till omsättningsskatt skattskyldig vore vid straffansvar pliktig att efter varje månads utgång avlämna uppgift till vederbörande länsstyrelse rörande sin skattepliktiga omsättning. Någon skyldighet att på förhand anmäla sin verksamhet hade den skattskyldige emellertid icke. Länsstyrelserna saknade därför material för bedömande av huruvida samtliga skattskyldiga fullgjorde sina skatteleveranser. Enligt de sakkunnigas mening kunde en tillfredsställande kontroll över redovisningen av den skärpta omsättningsskatten å pälsvärk eller arbeten av pälsvärk svårigen åvägabringas med mindre anmälningsplikt infördes för en var, som i någon av honom utövad rörelse yrkesmässigt

- 1) försålde eller uthyrde pälsvärk eller arbeten av pälsvärk,
- 2) tillverkade arbeten av pälsvärk på beställning, där beställaren hölle materialet,
- 3) använde pälsvärk eller arbeten av pälsvärk vid utförande av ändrings-, förbättrings- eller underhållsarbete, som vore skattepliktigt enligt omsättningsskatteförordningen,
- 4) använde pälsvärk eller arbeten av pälsvärk vid nytillverkning av annan vara, eller
- 5) idkade pälsväruberedning.

Vidare innebär sakkunnigförslaget skyldighet för företagarna inom pälsvärubranschen att föra vissa anteckningar och böcker över sin rörelse. Skyldighet att föra *inköpsjournal* skall sålunda åligga envar anmälningspliktig, som för sin rörelse inköper pälsvärk eller arbeten av pälsvärk. *Försäljningsjournal* skall föras av den, som i någon av honom utövad rörelse försäljer eller uthyr pälsvärk eller arbeten, ävensom av den, som använder

sådana varor vid utförande av skattepliktigt ändrings-, förbättrings- eller underhållsarbete. Den, som är skyldig att föra inköps- eller försäljningsjournal, skall vara pliktig att därjämte vid varje räkenskapsårs utgång upprätta sådan *förteckning (inventarium)* över varulager och utestående fordringar i rörelsen, att kontroll över omsättningen av pälsvoror möjliggöres. För yrkesmässig pälsvoruberedare föreslås slutligen skyldighet att föra en *beredningsjournal*.

Vid sidan av de nu ifrågasatta åtgärderna beträffande pälsvorubeskattningen har i promemorian föreslagits bl. a. en förstärkning av personalen vid länsstyrelsernas omsättningsskatteavdelningar, avseende att möjliggöra ökad kontroll av såväl den allmänna som den skärpta omsättningsskatten. Förslaget i denna del har visserligen förfallit genom ett av de sakkunniga senare framlagt, mera omfattande förslag rörande bl. a. omorganisation av omsättningsskatteavdelningarna vid länsstyrelserna. En kort redogörelse för det samma torde dock särskilt med hänsyn till innehållet i vissa remissyttranden vara på sin plats.

Enligt promemorieförslaget skulle vid länsstyrelsernas omsättningsskatteavdelningar för granskningsarbete anställas en eller flera kontrollanter. Dessa, som borde besitta kunnighet i bokföring, skulle till en början inrikta sig på granskning av den skärpta omsättningsskattens utgörande och det förut-sattes, att pälsvorubranschen därvid ägnades särskild uppmärksamhet och att det för denna bransch föreslagna kontrollmaterialet utnyttjades. Antalet erforderliga kontrollanter beräknades uppgå för hela riket till 48. Utöver kontrollanterna borde enligt förslaget nyanställas jämväl skrivbiträden, för hela riket 26.

Årliga kostnaderna för den föreslagna personalutökningen beräknades uppgå till i runt tal 360,000 kronor, resekostnads- och traktamentsersättningar däri icke inberäknade.

De sakkunniga ha beträffande kostnaderna framhållit, att dessa icke borde ställas i relation till endast skatten å pälsvoror eller ens till den skärpta skatten i dess helhet utan bedömas med hänsyn till vad hela den allmänna omsättningsskatten inbringade och till hela den skattevinst, som kunde beräknas uppkomma genom den skärpta kontrollen.

Yttranden över omsättningsskattesakkunnigas promemoria.

I yttrandena över omsättningsskattesakkunnigas promemoria har merendels starkt understrukits, att kontrollen över omsättningsskatten å pälsvoror varit otillfredsställande och att till följd härav uppkommit olägenheter för den lojala pälshandeln. Rörande möjligheten att råda bot härpå genom åtgärder av det slag som de sakkunniga förordat ha meningarna varit delade. I flertalet utlåtanden ha väl de sakkunnigas förslag tillstyrkts även om i åtskilliga fall därvid uttalats stor tvekan om åtgärdernas effektivitet. I andra utlåtan-

den åter ha förslagen avstyrkts samt ifrågasatts, huruvida icke den skärpta omsättningsskatten borde helt slopas eller, därest en särskild beskattning av pälsvoror ansåges oundgänglig, huruvida icke denna borde utformas efter de linjer, som förordats i näringsidkarnas framställning.

Av skäl som förut antytts torde jag i det följande kunna nöja mig med att redogöra för de olika yttrandena endast i den mån de särskilt beröra frågan om beskattningsformen.

De hörda *näringsorganisationerna* ha i sina yttranden bestämt hävdadt, att de av de sakkunniga föreslagna åtgärderna icke skulle få åsyftad verkan, och ha med hänsyn härtill hemställt om avskaffande av den skärpta omsättningsskatten å pälsvoror eller omläggning av beskattningen.

Beträffande de synpunkter, som anförts från pälsvorubranschens håll, torde jag få hänvisa till följande uttalande av *Sveriges pälshandlares riksförening*.

Den mångfald olika sätt, varpå pälsvoror försäljas, och vilka sakkunniga angivit i sin p. m., gör det antagligt att den föreslagna anmälningsskyldigheten i stor utsträckning kommer att åsidosättas. Polismyndigheterna hava alltför mycket att göra för att kunna övervaka att icke pälsvoror försäljas av andra än dem, som gjort vederbörlig anmälan. För en sådan övervakning fordras ju nämligen ett fullständigt detektivarbete. Detta förhållande i förening med det lindriga straffet för underlåten anmälan motiverar till fullo våra farhågor. Beträffande förändret av journaler m. m. torde svårigheter uppstå för många, som icke besitta vana vid skrivgöromål, att ordentligt fullgöra skyldigheten. Man kan dessutom antaga, att många, som vederbörligen fullgjort anmälan, komma att av vinningslystnad eller existensvång med avsikt låta en stor del av affärerna gå vid sidan av journalerna. Vi förstå, att de sakkunniga tänkt sig, att man genom jämförelse mellan journalerna hos dem, genom vilka skinnen passerat, skulle kunna uppspåra sådana affärer, men vi befara att ett samarbete mellan de olika leden i varans distribution kan komma att i stor utsträckning anordnas i syfte att undgå beskattning. För övrigt förutsätter kontrollen att inventeringar för fastställande av lagerstorleken göras samma dag, som kontrollen av journaler sker, om en vara skall kunna följas från den ena företagaren till den andra. Lagren kunna växla avsevärt från den ena dagen till den andra, och även en stickprovsinventering måste bli mycket omständlig och betungande för de företag, som drabbas därav, och dessutom förutsätta stora fackkunskaper hos förrättaren. Den s. k. indirekta metoden med beräkning av försäljning med ledning av inköpen blir hart när omöjlig att tillämpa på så svårbedömliga objekt som pälsvoror, och den fordrar icke blott skicklighet i bokföring utan även branschkännedom. Vidare finnas möjligheter för både stora och små företagare, som stå smyghandeln nära, att manipulera med lagertillgångarna, så att lagerbalansen alltid blir riktig. Skinnens växlande antal i olika plagg, omöjligheten att kontrollera huru många skinn, som gå till reparationer eller nytillverkning, utbyte av värdefulla nya pälsar mot uppfädd begagnade sådana och andra knep giva säkert smyghandlaren möjlighet att utåt uppvisa oklanderliga journaler m. m. men ändock kunna bringa »skattefria» varor i marknaden.

Kooperativa förbundet har ifrågasatt, huruvida det överhuvud taget vore möjligt att med den allmänna omsättningsskattens nuvarande utformning er-

hålla någon tillfredsställande kontroll över skattepliktens fullgörande, samt har beträffande den skärpta omsättningsskatten uttalat, att oöverstigliga svårigheter syntes möta att göra kontrollen verkligt effektiv. Med hänsyn härtill har förbundet påyrkat, att denna form av konsumtionsbeskattning med det snaraste avlägsnades och, i de fall detta visade sig omöjligt, ersattes med en skatt vid tillverkningen och importen.

Smålands och Blekinge handelskammare har i sitt yttrande framhållit, att statsverkets behållning av pälsvarubeskattningen icke motiverade en så omfattande och dyrbar kontrollorganisation, som den de sakkunniga föreslagit. Ännu mindre tilltalande tedde sig den skärpta omsättningsskatten å pälsvoror, om man toge i betraktande det högst betydande extra arbete, som genom de föreslagna kontrollföreskrifterna komme att belasta de inom pälshandeln verksamma företagarna. Med hänsyn härtill och då dessa föreskrifter enligt handelskammarens mening icke kunde bli så effektiva, att ett verkligt skydd bereddes åt den lojala handeln, ansåge handelskammaren, att den lyckligaste lösningen vore att slopa den skärpta omsättningsskatten å pälswerk. Om detta icke ansåges lämpligt, ville handelskammaren i andra hand föreslå införandet av en berednings- och importskatt.

Handelskammaren i Gävle har befarat, att även efter ett genomförande av de sakkunnigas förslag kontrollen för pälshandelns del ej skulle bli fullt effektiv, och har därför ansett sig icke kunna tillstyrka förslaget med alla dess för handeln mycket betungande föreskrifter. Handelskammaren har i stället förordat en lösning av frågan efter de linjer, som uppdragits i näringsidkarnas framställning den 12 januari 1942.

Kommerskollegium har ansett skäl nu föreligga att taga frågan om lyxbeskattningen av pälsar under förnyat överbäggande. Kollegium anför härom:

De sakkunniga ha upplyst, att lyxskatten överhuvud taget på samtliga de varor, på vilka dylik skatt utgår, enligt 1942 års taxeringslängder uppgått till 5.3 miljoner kronor mot beräknade 7 miljoner kronor. Tyvärr lämna de sakkunniga icke upplysning om hur stort belopp av dessa cirka 5 miljoner kronor, som belöper på lyxskatten på *pälsvoror*. Det uppgives emellertid av Smålands och Blekinge handelskammare, att enligt erhållna uppgifter den skärpta omsättningsskatten å pälsvoror skulle uppgå till högst 2 miljoner kronor. Av en sakkunnig inom pälsvarubranschen, vilken kollegium haft tillfälle att konsultera, har uppgivits, att man inom pälsvaruhandlarkretsar uppskattade lyxskatten på pälsvoror till omkring 1.2 miljoner kronor. Emellertid är att märka, att en avsevärd del av detta belopp utgör lyxskatt på statsbeställningar, närmast för militära ändamål. Enligt den sakkunniges utsago skulle omkring 600,000 kronor kunna beräknas ha influtit i lyxskatt för dylika beställningar, ett belopp, som staten således betalat till sig själv. Det har från flera håll i de avgivna utlåtandena ifrågasatts, huruvida det av allmänheten betalade skattebeloppet, som sålunda torde uppgå till något belopp mellan 600,000 kronor och 1.4 miljoner kronor, statsfinansiellt sett vore av den storleksordning, att det kunde motivera bibehållande av denna skatteform, trots alla de olägenheter, som onekligen vore förenade med densamma.

Särskilt bör härvid uppmärksammas den betydande utökning av kontrollpersonalen, som enligt förslaget skulle ske. Sant är visserligen, att denna personal icke skulle syssla enbart med kontrollen å lyxskatten på pälsvoror

utan jämväl å omsättningsskatten i övrigt, men man lär väl icke kunna bortse från att det dock närmast varit just svårigheterna att komma till rätta med kontrollen över lyxskatten på pälsvaror, som föranlett förslaget om den betydande utökningen av kontrollpersonalen. Då kostnaderna härför väl lära komma att inklusive resekostnadsersättningar o. s. v. uppgå till bortåt en halv miljon kronor, torde, om man ser till statsverkets nettointäkt, denna vara av så pass liten statsfinansiell betydelse, att med skäl synes kunna ifrågasättas, huruvida man överhuvud taget bör vidhålla den skärpta beskattningen på pälsvaror. Därtill kommer, att, såsom i flera av de avgivna utlåtandena framhållits, vissa pälsvaror knappast utgöra några lyxvaror utan med hänsyn till klimatiska förhållanden speciellt i Norrland få betraktas som rena nödvändighetsvaror även för arbetsfolket, t. ex. fårskinnsmössor och fårskinnspälsar för skogsarbetare. Det kan med skäl synas tveksamt, huruvida dessa kategorier av arbetare böra drabbas av den speciella beskattning, som lyxskatt på pälsvaror utgör.

Om emellertid en speciell lyxbeskattning av pälsvaror av folkpsykologiska skäl ansåges böra bibehållas, ville kollegium förorda, att en närmare undersökning skedde rörande möjligheterna att övergå från omsättningsbeskattning till en skatteform, som träffade varan vid beredningen respektive vid importen.

Centrala omsättningsskattenämnden har erinrat om att nämnden i sitt yttrande över näringsidkarnas framställning den 12 januari 1942 endast med tvekan anslutit sig till tanken på ökade kontrollåtgärder inom det nuvarande beskattningssystemets ram. Innan nämnden nu upptagit de sakkunnigas förslag till närmare granskning, har nämnden ansett sig böra stanna vid frågan, huruvida det kunde anses lämpligt att överhuvud taget bibehålla den skärpta omsättningsskatten åtminstone i dess nuvarande form. Nämnden anför härom.

Till en början vill nämnden framhålla, att själva det kontrollsystem, på vilket omsättningsskatteförordningen bygger, är tillkommet med tanke på den lägre skattesatsen av fem procent och därför icke utan vidare lämpar sig jämväl för den högre skattesatsen. Det torde nämligen ligga i sakens natur, att en skattesats av tjugu procent måste för de skattskyldiga medföra avsevärt större frestelser att söka undandra sig skatten än då fråga är om en skatt av endast fem procent. Beskattningen efter den högre skattesatsen kan därför icke göras effektiv utan tillgripande av alldeles speciella kontrollåtgärder, sådana som de nu föreslagna (anmälningsplikt, förande av särskilda journaler etc.). Även om sådana åtgärder icke behöva innebära någon alltför stor börda inom de branscher som uteslutande saluhålla med skärpt omsättningsskatt beskattade varor, måste berörda åtgärder te sig synnerligen betungande för dem som handla endast med någon enstaka vara av sådant slag, medan omsättningen i övrigt omfattar andra varor. Det må i detta sammanhang påpekas, att den skärpta beskattningen av sådana varor som väskor, plånböcker, portmonnäer etc. medfört, att ett mycket stort antal detaljister av olika slag — cigarrhandlare, pappershandlare och även rena lanthandlare — hava att erlägga skärpt omsättningsskatt.

Enligt vad erfarenheten visat föranledas vidare betydande olägenheter av det system, som valts för att karakterisera de med skärpt omsättningsskatt belagda varorna. Enligt detta system angivas de åsyftade varorna genom rubriker ur tulltaxan jämte hänvisning till vederbörligt nummer i statistisk

varuförteckning. Det lär icke kunna förnekas, att systemet saknar erforderlig smidighet och understundom lett till resultat, som te sig helt irrationella. Så t. ex. torde det framstå såsom stötande, att vanliga fårskinnsmössor och fårskinnspälsar, som vintertid nästan kunna sägas utgöra nödvändighetsvaror inom vissa delar av landet, skola göras till föremål för »lyxbeskattning» allenast av den anledningen, att de enligt omförmälda varuförteckning äro att hänföra under beteckningen »Arbeten av pälsverk». Ett liknande förhållande äger rum i fråga om väskor av skinn för brevbärare eller spårvagnskonduktörer under det att vissa skinnfodral i lyxutförande ej drabbas av den skärpta skatten endast på den grund, att de enligt varuförteckningen gå in under beteckningen etuier. Beträffande vissa andra varuslag föreligga betydande svårigheter att från varandra avgränsa de varor, för vilka omsättningsskatt utgår efter olika skattesatser. Nu berörda förhållanden äro uppenbarligen ägnade att hos de skattskyldiga och deras kunder framkalla tvivel rörande den skärpta skattens berättigande och försvaga deras motståndskraft mot de frestelser till skattesvek, som brister i kontrollen kunna erbjuda.

Däriigenom att den skärpta omsättningsskatten så intimt som fallet är sammankopplats med den vanliga omsättningsskatten, utgör enligt nämndens mening den skärpta omsättningsskattens tillvaro — åtminstone i dess nuvarande form — en ständig fara för att hela skattesystemet småningom kommer att misskrediteras i de skattskyldigas och allmänhetens medvetande till stor skada för skattemoralen i landet överhuvud taget.

Med hänsyn till det anförda är det emellertid tydligt, att därest den skärpta omsättningsskatten skulle finnas böra bibehållas, kraftiga ansträngningar måste göras för att i möjligaste mån effektivisera kontrollen över densamma. Därvid kan nämnden ej undgå att uttala sina farhågor att ett beträdande av den väg som de sakkunniga anvisat skall komma att medföra, att allt flera branscher måste inordnas under sådana föreskrifter, som för päls-handeln innefattas i de sakkunnigas förslag. Jämväl vid genomförande i huvudsak av detta förslag synes det kunna ifrågasättas, om ej en revidering av den vid förordningen om den skärpta omsättningsskatten fogade förteckningen borde företagas i syfte att undanröja åtminstone vissa i det föregående berörda olägenheter.

Under förutsättning, att den skärpta omsättningsskatten bibehålles, har nämnden anslutit sig till de sakkunnigas förslag rörande beskattningen av oberedda skinn samt förklarat, att det av de sakkunniga förordade kontrollsystemet i stort sett syntes motsvara behovet. I sistnämnda fråga har nämnden vidare yttrat.

Med hjälp av de olika journalerna torde det bliva möjligt att i huvudsaklig omfattning övervaka att skatt utgår, där så bör ske. Anmärkas må visserligen härutinnan, att de första leverantörerna av skinn från vilda pälsbärande djur — med andra ord jägarna — i regel icke äro pliktiga att föra någon journal; detta förhållande torde få antagas icke hava stor praktisk betydelse. Så mycket viktigare är det att försäljningsjournal skall föras av pälsdjursuppfödarna. Deras uppgifter om antalet försålda skinn torde någorlunda tillfredsställande kunna kontrolleras med ledning av de uppgifter om djurbestand m. m. som lämnas i inkomstdeklarationerna. I senare led av distributionsprocessen kommer såväl inköps- som försäljningsjournal att föras, och i försäljningsjournalen skall för varje försäljning som icke drager skatt antecknas köparens namn och hemvist; det bör alltså bliva möjligt att kontrollera, att hos dessa yrkesutövare så gott som varje skinn bliver veder-

börligen beskattat. En möjlighet att undgå skatt lär dock kvarstå. De skinn som en körsnär använder för reparation av begagnade persedlar omfattas icke av den skärpta skatten, utan värdet av dessa skinn skall inräknas i reparationskostnaden, vilken drager skatt efter endast fem procent. Att kontrollera, att skinn som uppgivits hava åtgått till reparationer verkligen använts för detta ändamål, torde bliva synnerligen svårt, så mycket mera som gränsen mellan reparation och försäljning icke är utan vidare klar och alltid måste bliva föremål för en subjektiv bedömning. Nämnden ser icke någon möjlighet att föreslå någon åtgärd till täckande av nu angivna lucka utan får inskränka sig till att framhålla nödvändigheten av att kontrollen med synnerlig noggrannhet insättes på denna punkt.

Det torde vara avsett, att det föreslagna systemet skall i viss utsträckning medgiva kontroll även i omvänd ordning, d. v. s. att man från en given utgångspunkt skall kunna följa skinnen bakåt genom de olika försäljningsleden. Det må exempelvis antagas, att man vid granskning av en beredningsjournal finner, att en namngiven privatperson insänt ett antal skinn för beredning. För att kunna konstatera om vederbörlig skatt utgått erfordras då uppgift om vem som sålt skinnen till privatpersonen; det är nämligen denne säljare som är skattskyldig för försäljningen. Men om privatpersonen icke vill eller icke kan — skinnen kunna ju vara inköpta av en okänd person på en marknad — uppgiva säljarens namn, lär vägen vara stängd för ytterligare forskningar i saken. Den här föreliggande luckan synes emellertid med hänsyn till övriga kontrollmöjligheter icke böra tillmätas alltför stor betydelse.

Överståthållarämbetet har under hänvisning till innehållet i en å dess omställningsskatteavdelning upprättad promemoria uttalat, att de sakkunnigas förslag enligt ämbetets mening icke i sitt föreliggande skick kunde läggas till grund för lagstiftning i ämnet. I berörda promemoria har beträffande de ifrågasatta kontrollåtgärderna bl. a. anförts följande.

Som ett första syfte med de sakkunnigas förslag avses en vidgad kontroll. För vinnande av sådan har föreslagits en omfattande anmälningsskyldighet ävensom en starkt utvidgad bokföringsskyldighet. Då föreskrifterna i berörda hänseende medföra, att en väsentligt större kategori av företagare kommer att underkastas omsättningsskattebestämmelserna än som nu är fallet, synes det angeläget att klargöra *hur* stor sagda ökning kommer att bli.

Enligt de sakkunniga skall anmälnings- och den speciella bokföringsskyldigheten omfatta bl. a. den som »i någon av honom utövad rörelse yrkesmässigt» försäljer pälsverk. Av tabellbilagorna framgår, att antalet skattskyldiga till skärpt skatt å pälsvaror under år 1941 uppgått till omkring 1.625 personer.

Antalet producenter av oberedda skinn i riket torde kunna antagas uppgå till något hundratusental. Den i vårt land vanligaste pälsproduktionen utgöres av kaninskinn. Som en typisk kristidsföreteelse har antalet kaninfarmer svällt ut i en sådan omfattning, att kaninaveln kan sägas ha blivit något av var mans egendom på landsbygden. Givetvis kan det icke ifrågakomma att indraga hela denna skiftande och ständigt föränderliga massa under kontroll genom anmälningsskyldighet och förande av utav skattemyndigheterna tillhandahållna böcker. Självklart torde sålunda icke t. ex. den av minderårig skolungdom bedrivna uppfödningen av pälsdjur annat än i undantagsfall kunna betecknas såsom yrkesmässig. Det synes bli nödvändigt att i ett utomordentligt stort antal övriga fall träffa avgöranden, huruvida verksamheten skall anses som binäring till jordbruk eller som rörelse, samt för fristående verksamhet, huruvida densamma skall anses vara av den varaktighet och

omfattning att yrkesmässighet föreligger. Om kombination med jordbruk icke föreligger, synes vid yrkesmässighet alltid vara fråga om rörelse. Enligt de uttalanden som gjorts vid omsättningsskatteförordningens tillkomst skulle uttrycket yrkesmässighet i praxis ha erhållit en tämligen vidsträckt innebörd, och särskilt diskussionen kring undantagsbestämmelsen i § 2 om försäljning »i ringa omfattning» tyder på att man räknat härmed då det gällt den närmare utformningen av förordningen.

Med det sagda ha vi velat understryka vikten av att de grupper, som skulle komma att omfattas av en tilltänkt lagstiftning, i största möjliga utsträckning bli till såväl antal som karaktär kända. På grund härav och då det får anses nödvändigt att företaga en fullständig inventering av till branschen hörande yrkesgrupper, anse vi, att de sakkunnigas förslag icke i sitt nuvarande skick kan läggas till grund för lagstiftning.

Såvitt angår frågan om formen för pälssvarubeskattningen har överståthållarämbetet åberopat vad ämbetet anfört i sitt utlåtande över näringsidkarnas förenämnda framställning.

Länsstyrelsen i Kalmar län har i sitt utlåtande givit uttryck för uppfattningen, att en fullt effektiv kontroll över den skärpta omsättningsskattens nöjaktiga redovisning överhuvud taget icke i praktiken kunde genomföras även om anspråken på redovisningens riktighet ställdes förhållandevis lågt. Inför de oöverstigliga kontrollsvårigheterna syntes man enligt länsstyrelsens åsikt böra till allvarligt övervägande upptaga frågan, huruvida en skärpt beskattning av pälssvaror borde bibehållas och, om så ansåges erforderligt, huruvida icke densamma borde få formen av en varuskatt.

Förutom länsstyrelsen i Kalmar län ha *ytterligare fem länsstyrelser* mer eller mindre bestämt uttalat sig för en omläggning av den nuvarande pälssbeskattningen.

Till slut må i detta sammanhang nämnas, att *svenska pälssbranschens centralkommitté* i en den 10 december 1942 dagtecknad skrift hemställt, att bestämmelserna om skärpt omsättningsskatt å pälssvaror måtte upphävas, därvid kommittén till stöd för sin hemställan åberopat i huvudsak samma skäl, som tidigare anförts från näringsidkarehåll.

Departementschefen.

I samband med den utvidgning av varubeskattningen, som genomfördes vid 1941 års riksdag, diskuterades ingående frågan, till vilket stadium i produktions- och distributionsprocessen en ökad beskattning av lyxbetonade förnödenheter borde anknytas. I den promemoria, som låg till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet, framhöll de inom departementet tillkallade utredningsmännen, att valet i princip stode mellan en råvarubeskattning och en beskattning av den färdiga varan. Valdes den senare formen, vilket utredningsmännen för sin del förordade, kunde skatten uttagas antingen i samband med varans tillverkning eller i samband med den färdiga varans försäljning till förbrukaren. Enligt utredningsmännens mening talade de starkaste skälen — såvitt gällde ekonomiska synpunkter — visserligen för en de-

taljhandelsskatt men kontrollsvårigheterna vid en sådan utformning av skatten skulle bli så betydande, att detta skäl måste fälla avgörandet till förmån för tillverkningsskatten. Då det emellertid beträffande vissa varugrupper — exempelvis juvelerararbeten — vore praktiskt omöjligt att genomföra en tillverkningsskatt, förordade utredningsmännen en kompromisslösning, innebärande en spaltning av skatten i dels en mera omfattande tillverkningskatt och dels en mindre omfattande detaljhandelsskatt. När detta steg ändå måste tagas, borde enligt utredningsmännens mening undersökas, om icke ytterligare varugrupper skulle kunna utan berörda, med kontrollen förbundna olägenhet beläggas med skatt i detaljhandeln. Detta syntes utredningsmännen möjligt ifråga om bl. a. pälsverk och arbeten av pälsverk.

För egen del uttalade jag vid anmälan av detta ärende inför Kungl. Maj:t, att vilken metod som än valdes för den utvidgade varubeskattningen, komme densamma otvivelaktigt att medföra vissa olägenheter. Utredningsmännens förslag syntes mig emellertid bäst ägnat att minska dessa. Jag förordade därför, att den utvidgade varubeskattningen gäves formen av en skatt på den färdiga varan att beträffande vissa varuslag uttagas hos tillverkarna och beträffande andra varuslag i detaljhandeln. I fråga om pälsvarorna fann jag i likhet med utredningsmännen det senare alternativet lämpligast och förordade sålunda, att skatten uttoges genom en höjning av skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten.

De nu verkställda utredningarna ha otvivelaktigt givit vid handen, att kontrollsvårigheterna beträffande den skärpta omsättningsskatten å pälsvaror varit större, än man vid skattens införande räknat med. Så gott som enhälligt har vitsordats, att gällande system icke medgivit en tillfredsställande kontroll, och att till följd härav uppkommit en betydande smyghandel till skada för såväl den lojala pälshandeln som statens fiskaliska intresse. Härtill har kommit, att brister i de materiella beskattningsreglerna medfört rubbningar i de tidigare distributionsformerna, varigenom svårigheterna för den lojala handeln ökats.

Det kontrollsystem, som de sakkunniga förordat beträffande omsättningsskatten å pälsvaror, skulle uppenbarligen tillåta en avsevärt noggrannare kontroll över skattens utgörande än för närvarande, och genom den föreslagna höjningen av skattesatsen för omsättningsskatten å oberedda skinn skulle möjligheterna att kringgå skattebestämmelserna begränsas. Kontrollen skulle emellertid kräva ett omfattande arbete för såväl kontrollmyndigheterna som näringsidkarna och skulle i förhållande till skattens ringa storlek bli mycket dyrbar. Även om kostnaderna för den ifrågasatta utökningen av personalen å länsstyrelsernas omsättningsskatteavdelningar icke böra ställas i relation endast till skatten å pälsvaror eller ens till den skärpta omsättningsskatten i dess helhet, torde dock de på kontrollen över pälsvarubeskattningen belöpande kostnaderna i verkligheten bli så stora, att det redan på denna grund knappast kan vara rimligt att införa ett dylikt kontrollsystem. Härtill kommer emellertid, att de i åtskilliga yttranden uttalade farhågorna för att de föreslagna åtgärderna trots allt icke skulle leda till en verkligt effektiv kon-

troll, icke synas vara ogrundade, och att frågan om de sammansatta varornas beskattning icke vunnit en tillfredsställande lösning. Jag finner mig under sådana förhållanden icke kunna tillstyrka, att frågan om pälsva-
rubeskattningen löses efter de linjer, som de sakkunniga uppdragit.

I vissa yttranden har gjorts gällande, att anmärkningarna rörande pälsva-
rubeskattningens bristande effektivitet skulle bortfalla, om den skärpta omsät-
tningsskatten å pälsva-
ruberna minskades exempelvis till fem procent. Enligt min mening skulle en dylik utväg icke vara lämplig att beträda. Det nuva-
rande omsättningsskattesystemet medgiver nämligen av tekniska skäl knap-
past införandet av en tredje skattesats utöver de nu gällande skattesatserna
5 procent och 20 procent.

Med hänsyn till vad jag i det föregående yttrat och då de rådande missför-
hållandena inom pälsva-
rubranschen uppenbarligen äro av allvarlig art, synes det ofrånkomligt att i fråga om pälsva-
ruberna antingen helt avstå från en skärpt beskattning eller att övergå till en annan beskattningsform. För det förra
alternativet talar, att pälsva-
rubor inom vissa delar av landet i icke ringa ut-
sträckning utgöra nödvändighetsartiklar, och att de under nu rådande brist
på textilier kommit att i ökad omfattning ersätta dessa. Det kan emellertid
enligt min mening icke bestridas, att pälsva-
ruberna fortfarande till övervägande
delen utgöras av lyxbetonade artiklar eller sådana mera umbärliga varor,
beträffande vilka en skärpt beskattning under nuvarande förhållanden får
anses motiverad. En omläggning av pälsva-
rubeskattningen torde därför i
första hand böra tagas under övervägande.

Enligt det av näringsidkarna framlagda förslaget skall skatten å pälsva-
rubor uttagas i fråga om här i riket beredda skinn i samband med beredningen och
i fråga om varor, som införas till riket, vid importen. Genom en sådan om-
läggning bortfalla i stort sett de med den skärpta omsättningsskatten förena-
de olägenheterna. Kontrollen vid det fåtal större berederier, som finnes i
landet, kan utan större kostnader göras effektiv. Ej heller den inom vissa
delar av landet förekommande hemslöjdsmissiga beredningen av skinn torde
i kontrollhänseende förorsaka alltför stora svårigheter. Enligt vad som upp-
givits från pälshandlarehåll har denna form av beredning för övrigt under
senare tid minskat i omfattning. Vid en beskattning i samband med bered-
ningen komma vidare även sådana skinn, som inom konfektionsindustrin
användas såsom besättningar och dylikt, att drabbas av den skärpta beskatt-
ningen. Ur såväl fiskalisk synpunkt som med hänsyn till konkurrensförhål-
landena inom pälsva-
rubhandeln måste detta betraktas såsom en betydande
fördel.

De mot näringsidkarnas förslag riktade anmärkningarna sammanhän-
ga med svårigheten att finna en tillfredsställande norm för skattens beräkande.
Jag tillåter mig att i detta hänseende hänvisa till vad kontrollstyrelsen an-
fört. Om, såsom näringsidkarna föreslagit, skatten för de här i riket be-
redda skinnen skall utgå såsom en styckeskatt, kan tydligen någon anpass-
ning icke ske efter skinnens olika kvalitet eller efter det större eller mindre

arbete, som efter beredningen nedlagts å dem. Uppenbarligen är detta en betydande brist i fråga om en skatt av här avsett slag. Den omständigheten, att skatten för de till riket införda pälssvarorna enligt förslaget uttages efter värdet och följaktligen efter andra grunder än skatten för de inhemska skinn, är vidare ägnad att väcka betänkligheter. De framställda anmärkningarna äro emellertid enligt min mening icke av den art, att man av hänsyn till dem under nuvarande förhållanden bör avstå från förslaget genomförande. Vad särskilt sistnämnda förhållande beträffar minskas betänkligheterna mot förslaget väsentligt därav, att importmöjligheterna för närvarande äro mycket begränsade. Enligt vad som uppgivits från pälshandlarehåll skulle till följd av handelsspärren någon egentlig konkurrens mellan svenska och utländska skinn numera icke förekomma. Jag tillstyrker följaktligen, att den skärpta omsättningsskatten beträffande pälssverk och arbeten därav utbytes mot en skatt, som i fråga om här i riket beredda skinn uttages i samband med beredningen med visst belopp per skinn, och i fråga om vara, som införes till riket, vid importen med viss procent av varans värde. Såsom från pälssvarubranschens sida förutsatts kommer vid bifall till detta förslag allmän omsättningsskatt att utgå å pälssvaror efter fem procent såsom för varor i allmänhet. Vad sist sagts torde, såsom de sakkunniga framhållit, gälla jämväl oberedda skinn, då de säljas till konsument.

För att icke vid den skärpta omsättningsskattens upphävande de i handeln befintliga lagren av beredda pälsskinn och arbeten därav skulle undgå skatt, har i näringsidkarnas framställning föreslagits en lagerbeskattning, vid vilken skatten skulle utgå efter samma grunder som avsåges gälla för beredningsskatten. Ett dylikt komplement till pälssvarubeskattningen i övrigt vore uppenbarligen ur fiskalisk synpunkt värdefullt. De invändningar, som särskilt i kontrollhänseende rests mot förslaget, synas mig emellertid så allvarliga, att man enligt min mening bör avstå från den ifrågasatta lagerbeskattningen.

Vid den närmare utformningen av skatten å de här i riket beredda skinn, torde bestämmelserna i förordningen om varuskatt lämpligen kunna tjäna som förebild. Den yrkesmässiga beredningen av pälsskinn synes sålunda böra stå under uppsikt av kontrollstyrelsen, till vilken myndighet anmälan om beredningen skall göras. Beredaren bör kvartalsvis till kontrollstyrelsen avgiva en deklaration angående antalet av honom under deklara-tionsperioden beredda skinn, som utlämnats från beredningsstället eller där tagits i anspråk för vidare bearbetning. I samband härmed bör jämväl skatten erläggas. Övervakningen från kontrollstyrelsens sida bör ske i form av stickprovskontroll å beredning och bokföring.

Såsom i näringsidkarnas framställning förutsatts, bör skatten för de till riket införda pälssvarorna uppbäras av tullverket i samband med tullen. Beskattningsvärdet synes därvid böra utgöra varans värde, beräknat enligt 4 § tulltaxeförordningen med tillägg av den på varan belöpande tullen, d. v. s. i vanliga fall inköpspriset och samtliga å varan nedlagda kostnader intill varans ankomst till gränsort inom tullområdet med tillägg av den tull, som

jämlikt tulltaxan och gällande bestämmelser angående tilläggstull belöper å varan.

I fråga om avvägningen av skattesatserna för de inom riket beredda skinnen har från olika håll anmärkts, att vad härutinnan föreslagits i framställningen den 12 januari 1942 icke på långt när motsvarade den skärpta omsättningsskatten. Från pälsvarubranschens sida har härtill genmälts, att en direkt jämförelse beträffande viss skinnsort mellan beredningsskatten och den skärpta omsättningsskatten svårligen låte sig göra. Även om detta är riktigt, torde dock icke kunna bestridas, att förslaget innebär en ganska väsentlig lindring av den särskilda pälsvarubeskattningen. Då ett sådant resultat av omläggningen icke åsyftas, synes en höjning av skattesatserna motiverad. Emellertid är tydligt, att därvid skattesatserna för de olika skinnslagen icke kunna tillmätas efter de bättre kvaliteterna, då i sådant fall kan befaras, att skinn av lägre kvaliteter icke längre skulle finna användning. Vidare kan icke heller bortses från att förluster av olika slag kunna inträda i fråga om de av beredningsskatten drabbade skinnen under den relativt långa tid, som förflyter mellan skattens påförande och den färdiga varans försäljning. Höjningen synes med hänsyn härtill och då erfarenhet helt saknas rörande verkningarna av den ifrågasatta beskattningsformen böra ske med viss försiktighet. Den av kontrollstyrelsen förordade höjningen med i genomsnitt 25 procent torde få anses skälig. Någon allvarligare gensaga mot en sådan höjning har icke under överläggningarna inom finansdepartementet gjorts från pälsvarubranschens sida, även om från beredarehåll framhållits angelägenheten av att skatten å de till riket införda varorna avväges så, att det icke blir ekonomiskt lönande att sända skinnen för beredning utomlands. Emellertid har i fråga om några skinnslag, främst kaninskin, gjorts gällande, att de svenska skinnen genomsnittligen vore av svag kvalitet och därför betingade så ringa priser, att vid en höjning av skattesatserna utöver vad som ursprungligen föreslagits en mängd skinn icke komme att beredas. I anledning härav synas vissa jämkningar vid höjningens genomförande böra ske. I vissa andra fall torde en något kraftigare ökning än den genomsnittliga vara befogad.

Vad härefter beträffar storleken av skatten för de pälsvaror, som införas till riket, har i åtskilliga uttalanden framhållits, att den i näringsidkarnas framställning ifrågasatta skattesatsen av 20 procent vore för hög i förhållande till skattesatserna för de inom riket beredda skinnen. Vid överläggningarna inom departementet ha pälsvarubranschens representanter också vitsordat, att en importskatt av 20 procent under nu rådande förhållanden skulle innebära ett visst, icke obetydligt skydd för den inhemska hanteringen, och att en skattesats av 10 procent eller något däröver bättre motsvarade den föreslagna beredningsskatten. Med hänsyn härtill och till den av mig förordade höjningen av sistnämnda skatt torde importskatten lämpligen böra sättas till 15 procent.

Från beredarehåll har framhållits, att även om den av mig nu förordade skattesatsen för importskatten kunde anses genomsnittligen motsvara de ifrågasatta skattesatserna för beredningsskatten, det likväl kunde inträffa i

fråga om skinn av lägre kvalitet, att skatten vid import bleve avsevärt mindre än vid beredning här i riket. Vid en lättnad i handelsspärren kunde därför befaras, att dylika skinn skickades till utlandet för beredning. För att förebygga en sådan för såväl statsverket som den inhemska berederihanteringen ogynnsam utveckling har hemställts om införande av en bestämmelse, enligt vilken vid import av lösa beredda skinn skatten alltid skulle utgöra minst det belopp, som skolat utgå vid beredning inom riket. Med hänsyn till de svårigheter, som klassificeringen av de olika skinnslagen skulle vålla tullmyndigheterna, kan jag icke tillråda en generell sådan bestämmelse. Då emellertid de av beredarna uttalade farhågorna för en överflyttning till utlandet av beredningen främst gällt rävsinn, av vilka här i riket beredes ett stort antal billiga skinn, samt, enligt vad jag inhämtat, beträffande dessa några klassificeringssvårigheter icke föreligga, torde beredarnas hemställan böra såtillvida beaktas, att skatten vid import av beredda lösa rävsinn bestämmes skola utgå med minst samma belopp, som utgår vid beredning inom riket.

I enlighet med vad jag nu anført ha inom finansdepartementet upprättats förslag till

- 1:o) förordning om skatt å vissa pälsvaror,
- 2:o) förordning om viss ändring i den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 252) angående skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor fogade varuförteckningen.

Beträffande förstnämnda författningsförslag torde vissa detaljspörsmål här böra beröras.

Den i 1 § omförmälda förteckningen är avsedd att upptaga samtliga skinnslag, som för närvarande kunna tänkas bli föremål för beredning inom riket. Uteslutet är emellertid icke, att framdeles kan till beredning ifrågakomma även skinn av annat slag än de i förteckningen angivna. Med tanke härpå har kontrollstyrelsen ifrågasatt införande av en bestämmelse, enligt vilken Kungl. Maj:t skulle äga att i dylikt fall fastställa lämplig skattesats. Något verkligt behov av en sådan bestämmelse synes mig emellertid knappast föreligga. Skulle här i riket upptagas beredning av ytterligare något skinnslag, torde detta icke i vart fall till en början ske i större omfattning, än att frågan om skattesatsen utan olägenhet kan underställas riksdagen i vanlig ordning.

Såsom ovan nämnts skall beskattningsvärdet för importerade pälsvaror utgöra varans värde beräknat enligt 4 § tulltaxeförordningen med tillägg av den på varan belöpande tullen. Bestämmelsen härom återfinnes i 3 §. Vid införsel av färdigsydda textilplagg med besättning av skinn skall skatten i enlighet med vad som för motsvarande fall gäller i fråga om tullen beräknas å varans hela värde och icke endast å den del därav, som belöper å besättningen. Skäligheten härav kan givetvis ifrågasättas men ett dylikt beräkningsätt torde av praktiska skäl vara nödvändigt. I fall då besättningens värde är ringa i förhållande till värdet av plagget i övrigt, torde en beskattning av det sistnämnda utan större svårighet kunna undvikas genom att besättningen importeras för sig för att påsys plagget här i riket. Enligt vad jag inhämtat läser sagda tillvägagångssätt redan nu vara vanligt med hänsyn

till tullbestämmelserna. — Vid återinförsel av lösa pälsskinn, som i utlandet undergått beredning, behöver varuhavaren under vissa förhållanden icke erlägga full tull för skinnen utan endast s. k. skillnadstull. I sådana fall bör emellertid skatten beräknas å varans värde med tillägg icke av skillnadstullen utan av hela den tull, som enligt tulltaxan och gällande bestämmelser angående tilläggstull eljest belöper å utländska skinn av ifrågavarande slag.

Beträffande straffbestämmelserna har iakttagits vad som föreslagits i propositionen nr 140 till årets riksdag med förslag till skattestrafflag. I likhet med vad som i motsvarande fall gäller i fråga om varuskatten har föreskrivits, att förseelser, som avses i 10 §, skola åtalas vid allmän domstol i den ort, där beredarens rörelse drives.

Författningarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1943.

Särskilt i nu rådande läge är det uppenbarligen förenat med svårigheter att verkställa en tillförlitlig beräkning av den inkomst, som skulle tillföras statsverket genom den föreslagna skatten å pälssvaror. Under förutsättning att den inhemska beredningen av pälsskinn blir av samma omfattning som under 1942 och att importen av pälssvaror icke ytterligare nedgår, torde emellertid skatten komma att inbringa 2 å 3 miljoner kronor årligen. Någon motsvarande siffra för den skärpta omsättningsskatten å pälssvaror finnes icke tillgänglig, men en överslagsvis gjord beräkning har givit vid handen, att denna skatt under 1942 torde ha inbringat ett liknande belopp. Den ifrågasatta omläggningen torde alltså icke ur ren inkomstsynpunkt komma att medföra vare sig vinst eller förlust för statsverket.

Enligt vad under hand inhämtats från kontrollstyrelsen skulle en förstärkning av styrelsens personal bli erforderlig, därest kontrollen över här ifrågavarande skatt förlägges dit. Med ledning av vad kontrollstyrelsen härutinnan framhållit vill jag förorda, att mot arvode anställas en befattningshavare hos styrelsen i byråinspektörs tjänsteställning med tillräcklig erfarenhet i fråga om pälssvarubranschen för att biträda vid skattekontrollen. Ersättning åt ifrågavarande befattningshavare torde böra beräknas efter ett belopp av 9,000 kronor för år. För befattningen böra i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 10—15 §§ och 20 § 1 mom. första stycket civila icke-ordinarie-reglementet, därvid bör så anses, som om befattningshavaren tillhörde lönegraden Eo 22 löneklassen 22. För bokföringsgranskning vid kontroll av skinnberederiernas skattedeklarationer torde enligt vad som framhållits från kontrollstyrelsen erfordras en i sådan granskning kunnig och erfaren befattningshavare med placering i lönegraden Ex 22 löneklassen 19. Avlöningskostnaderna för sistnämnde befattningshavare skulle under nästa budgetår uppgå till 6,816 kronor, rörligt tillägg och kristillägg oräknade. För biträde med fakturagranskning och andra göromål i samband med skattekontrollen skulle därjämte enligt kontrollstyrelsens mening en särskild befattningshavare behöva anställas. Oaktat det icke är möjligt att på förhand avgöra, i vilken utsträckning det kommer att föreligga behov av sistnämnde befattningshavare,

vill jag icke motsätta mig, att kontrollstyrelsen, därest så visar sig erforderligt, för ändamålet anställer ett biträde i högst lönegraden Ex 18 löneklassen 15, vilket medför en årlig avlöningskostnad av 5,346 kronor exklusive rörligt tillägg och kristillägg. För biträdesgörömmål i samband med beskattningsarbetet torde ett belopp av i runt tal 2,600 kronor böra beräknas under kontrollstyrelsens icke-ordinariepost för budgetåret 1943/44. För rörligt tillägg torde böra avses 2,200 kronor och för kristillägg 2,350 kronor.

De sammanlagda avlöningskostnaderna under budgetåret 1943/44 för ifrågavarande skattekontroll skulle, såsom av det föregående framgår, uppgå till högst i runt tal 28,300 kronor. Med hänsyn, bland annat, till svårigheterna att i förväg göra en exakt bedömning av personalbehovet för ifrågavarande ändamål anser jag mig icke nu böra förorda någon justering av det i propositionen nr 197 till årets riksdag avgivna förslaget till avlöningsstat för kontrollstyrelsen för budgetåret 1943/44 utan förordar i stället, att styrelsen må från den i nämnda statförslag upptagna förslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bestrida kostnaderna för tidigare omförmålt arvode av 9,000 kronor samt att styrelsens icke-ordinariepost må disponeras för avlöning av den för skattekontrollen erforderliga extra personalen. I den mån icke-ordinarieposten ej förslår, torde förslag till överskridande få föreläggas nästa års riksdag. Kostnader för rörligt tillägg och kristillägg torde få bestridas i vanlig ordning.

Då det är angeläget, att kontrollorganisationen förberedes i tid, torde förut omförmålda arvodesbefattning få tillsättas redan under juni månad 1943, varvid på innevarande budgetår belöpande ersättning torde få bestridas från arvodesposten i styrelsens avlöningsstat.

Till omkostnader torde för ifrågavarande ändamål böra beräknas 5,000 kronor, varav 3,000 kronor för reseersättningar och återstoden för övriga expenser. Dessa kostnader torde utan formell anslagsändring få bestridas från vederbörliga poster i kontrollstyrelsens omkostnadsstat.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga förutnämnda inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1:o) förordning om skatt å vissa pälsvaror,
- 2:o) förordning om viss ändring i den vid förordningen den 25 maj 1941 (nr 252) angående skattesatsen för den allmänna omsättningsskatten beträffande vissa varor fogade varuförteckningen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sören Lane.

Bilaga.

Förteckning

över

**pälsvaror, föreslagna för beredningsskatt, i gällande tulltaxa
upptagna under nedanstående statistiska nummer.**

Stat. nr	V a r u s l a g	Skattebelopp per skinn
678—681	Pälsverk, beredda, lösa av :	
	Antilop	1: —
	Apa	3: —
	Astrakan, Bessarab och Indiskt lamm, Schiraz, Salz- felle	1: —
	Bisam, nordlig	1: —
	» , sydlig	0: 50
	Björn, lant-	15: —
	» , is-	20: —
	Bäver	15: —
	Ekorre och gråverk	0: 20
	Får	1: —
	Föl	3: —
	Get	1: —
	Grävling	1: —
	Guanaco	0: 50
	Hamster	0: 10
	Hare	0: 50
	Hermelin	1: —
	Hund	1: —
	Häst- och kohudar	5: —
	Iller	1: —
	Jaguar	5: —
	Japansk mård	5: —
	Järv	10: —
	Kalv	1: 50
	Kalvpannor, lösa	0: 05
	Kamschatkabäver	300: —
	Kanin	0: 40
	Katt	0: 50
	Killing	0: 50
	Kolinsky	1: —
	Känguru	1: —
	Lamm intill 3 kvf. s. k. schmaschen	0: 30
	Lejon	25: —
	Lemmel	0: 05
	Leopard	20: —
	» , katt-	1: —
	Lodjur	10: —
	Lokatt	2: —

Stat. nr	V a r u s l a g	Skattebelopp per skinn
678—681	Mullvad	0: 05
	Murmél	1: —
	Mufflon	1: —
	Mård, skogs-	10: —
	» , sten-	5: —
	Nerz	4: —
	Nutria	3: —
	Oppossum, nordamerikansk	1: —
	» , sydamerikansk	0: 50
	» , australisk	2: —
	Ozelot	4: —
	Pahmi	1: —
	Persian och Breitschwanz	5: —
	Petschaniky	0: 50
	Puma	10: —
	Renhud	1: 50
	Ringtail	0: 50
	Rådjur	0: 50
	Räv, röd, japansk sjöräv, Greyfox, patagonisk kors- » , vit-, blå-, silver-	3: —
	» , platina-	9: —
	Schakal	20: —
	Servalkatt	1: —
	Sjubb	1: —
	Skunk, nordamerikansk	3: —
	» , sydamerikansk	1: —
	Snöleopard	0: 50
	Susliki	10: —
	Säl av alla slag samt Blueback och Whitecoat ...	0: 10
	Tibetlamm	2: —
	Tiger	0: 75
	Utter, svensk, nordisk, afrikansk, sydamerikansk ..	25: —
	» , wirginsk	5: —
	Varg	25: —
	Virg. iller	5: —
	Wombat	20: —
	Zebra	0: 50
	Zibetkatt	10: —
	Zobel	0: 75
	Älg	50: —
		3: —

Anm. Därest pälsverk, som icke finnes upptaget i denna förteckning lämnas till beredning, har Kungl. Kontrollstyrelsen att efter framställning av beredarna fastställa skattesatsen, och skall i möjligaste mån hänsyn därvid tagas till angiven skattesats för närmast jämförligt slag av pälsverk. Beträffande retroaktivt utgående beredningsskatt åligger det vederbörande innehavare av sådant pälsverk att härom göra framställning.